

Na temelju članka 137. Zakona o tržištu vrijednosnih papira ("Narodne novine" br. 84/02) Središnja depozitarna agencija d.d. na 498. sjednici održanoj dana 9. kolovoza 2004. godine utvrđuje

PRAVILA
SREDIŠNJE DEPOZITARNE AGENCIJE
(Pročišćeni tekst)

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
1. ZNAČENJE IZRAZA	3
2. OPĆE ODREDBE	9
3. PRAVILA ČLANSTVA	9
3.1. ČLANSTVO U AGENCIJI	10
3.2. UVJETI ZA PRIMITAK U ČLANSTVO	11
3.3. POSTUPAK ZA PRIMITAK U ČLANSTVO	12
3.4. PRAVA I OBVEZE ČLANOVA I AGENCIJE	14
3.5. PRESTANAK ČLANSTVA I STEGOVNE MJERE	18
3.6. TAJNOST PODATAKA	20
3.7. NAKNADE I KAZNE	21
3.8. SAVJETODAVNI ODBORI I KOMISIJE ČLANOVA	21
3.9. RJEŠAVANJE SPOROVA	22
4. PRAVILA ZA USLUGE DEPOZITORIJA	22
4.1. OPĆE ODREDBE	22
4.2. ČLANOVI I USLUGE	23
4.3. VRIJEDNOSNI PAPIRI	24
4.4. RAČUNI VRIJEDNOSNIH PAPIRA	25
4.5. OSNIVANJE VLASNIČKIH POZICIJA VRIJEDNOSNIH PAPIRA KOJI SE VODE U DEPOZITORIJU	27
4.6. STJECANJE VLASNIŠTVA I DRUGIH PRAVA	31
4.7. KORPORATIVNE AKCIJE	34
4.8. UPIS PRESTANKA VRIJEDNOSNOG PAPIRA U DEPOZITORIJU	36
5. PRAVILA ZA USLUGE PRIJEBOJA I NAMIRE	37
5.1. OPĆE ODREDBE	37
5.2. PRIJEBOJ I NAMIRA	38
5.3. PRAVA I OBVEZE U POSTUPKU UGOVORNE NAMIRE	44
5.4. PRAVA I OBVEZE U POSTUPKU POJEDINAČNE NAMIRE	51
5.5. PRAVA I OBVEZE U POSTUPKU NAMIRE ZAMJENOM VRIJEDNOSNIH PAPIRA	52
6. IZMJENE I DOPUNE PRAVILA	53
7. ZAKLJUČNE ODREDBE	54

1. ZNAČENJE IZRAZA

U Pravilima Središnje depozitarne agencije (u daljnjem tekstu: Pravila), Uputama i drugim aktima Središnje depozitarne agencije d.d. te u ugovorima koje sklapa Središnja depozitarna agencija d.d., ako iz sadržaja pojedinih odredaba očito ne proizlazi drukčije, niže navedeni izrazi imaju sljedeće značenje:

Agencija je Središnja depozitarna agencija dioničko društvo. Odluke Agencije donosi Uprava Agencije u ime Agencije.

Automatski zajam Vrijednosnih papira je ugovor o zajmu vrijednosnih papira kojeg Članovi Sudionici sklapaju posredovanjem sustava Agencije radi podmirivanja dugovne pozicije na obračunskom računu za Ugovornu namiru Člana Sudionika, koji nije ispunio obvezu predaje Vrijednosnih papira. Predmet ugovora su slobodni, otplaćeni Vrijednosni papiri, prihvatljivi za ovu uslugu, koje su Članovi Sudionici ponudili za sklapanje ugovora o zajmu. Radi osiguranja zajma zajmodavac prima novčana sredstva u iznosu tržišne vrijednosti pozajmljenih vrijednosnih papira, uvećanom za iznos rizika u skladu s Uputama. Zajmodavac potražuje od Agencije, a Agencija od zajmoprimca, naknadu određenih prava iz pozajmljenog vrijednosnog papira u opsegu i na način propisan ovim Pravilima za potraživanje imatelja Ugovorne pozicije iz Korporativne akcije. Prihvatljivost vrijednosnog papira, rok povrata i iznos naknade zajmodavcu utvrđuje Agencija Uputama.

Banke za namiru su banke koje je Agencija odabrala za platni promet sa svojim članovima. Članovi Sudionici moraju imati otvoren račun u jednoj od Banaka za namiru za uplatu i isplatu novčanih sredstava u platnom prometu s Agencijom.

Članovi Agencije su pravne osobe određene člankom 138. Zakona o tržištu vrijednosnih papira, (Narodne novine broj 84/02), kojim je Agencija odobrila korištenje različitih usluga koje Agencija pruža. Članovi se dijele na Izdavatelje i Sudionike.

Dan namire je dan na koji se prenosi vlasništvo s prodavatelja vrijednosnih papira na kupca vrijednosnih papira, sukladno pravima i obvezama iz Transakcije. Kada se namira provodi zamjenom vrijednosnih papira, dan namire je dan na koji se istodobno prenosi vlasništvo vrijednosnih papira između obje ugovorne strane sukladno pravima i obvezama iz Transakcije.

Datum transakcije je datum na koji je sklopljena Transakcija kupnje i prodaje, odnosno zamjene vrijednosnih papira.

Dematerijalizacija je postupak zamjene vrijednosnih papira u elektronički zapis u Depozitoriju.

Dogovorne Transakcije su transakcije dužničkim vrijednosnim papirima koje sklapaju dva institucionalna ulagatelja u svoje ime i za svoj račun izvan burze ili uređenog javnog tržišta, koje se namiruju u postupku Pojedinačne namire, sa plaćanjem sredstava ili bez plaćanja sredstava. Preknjižba vlasništva kod dogovornih transakcija obavlja se uz korištenje sustava Agencije.

Isprava je Vrijednosni papir koji je izdan u obliku pisane isprave. Isprava može biti na ime ili na donositelja.

Izravni članovi su članovi Agencije koji imaju izravan pristup računalnom sustavu Agencije.

Jamstveni fond je fond koji osigurava potrebna sredstva Agenciji za Namiru u slučajevima neispunjenja obveza u postupku Ugovorne namire, bilo da je to neispunjenje privremeno ili trajno. Jamstveni fond čine doprinosi Članova Sudionika koji trguju Prihvatljivim vrijednosnim papirima.

Komisija je Komisija za vrijednosne papire Republike Hrvatske.

Korporativne akcije obuhvaćaju distribucije kapitalizacije i privilegije koje Vlasnik računa ima temeljem Vlasničke pozicije u odnosu na neki vrijednosni papir.

Namira je zamjena vrijednosnih papira za novčana sredstva i zamjena vrijednosnih papira za druge vrijednosne papire, sukladno pravima i obvezama iz sklopljene Transakcije, pravilima koja se odnose na Namiru i Uputama Agencije.

Namira zamjenom vrijednosnih papira je vrsta namire koju nudi Agencija. Namira se obavlja između ugovornih strana Transakcije koja se namiruje. U trenutku namire Agencija vrši istovremeni prijenos vrijednosnih papira koji su bili predmet ugovora o zamjeni. Namira se obavlja pod uvjetom da su vrijednosni papiri raspoloživi u trenutku namire.

Neizravni članovi su Članovi Agencije koji nemaju izravan pristup računalnom sustavu Agencije.

Opterećene pozicije su Vlasničke pozicije na kojima je upisan zalog ili fiducijarni prijenos vlasništva koji nema za posljedicu stvaranje Slobodne vlasničke pozicije na Računu vrijednosnih papira osobe na koju se Vlasnička pozicija prenosi.

Platni promet je sustav platnog prometa u zemlji.

Pojedinačna namira je vrsta Namire koju nudi Agencija. Namira se obavlja između ugovornih strana Transakcije koja se namiruje. Namira se obavlja pod uvjetom da su i novčana sredstva i vrijednosni papiri raspoloživi u trenutku namire.

Pokriće vrijednosnim papirima računa za ugovornu namiru Člana Sudionika je postupak prijena slobodnih, otplaćenih Vlasničkih pozicija koje Član Sudionik ima u svojem vlasništvu ili koje drži za račun stranke, na njegov račun za Ugovornu namiru radi pokrića dugovne pozicije. Ako Član Sudionik prenosi vrijednosne papire koje drži za račun stranke to smije učiniti samo na temelju njenog pisanog odobrenja. Prijenos slobodnih, otplaćenih Vlasničkih pozicija Član Sudionik može obaviti i na račun vrijednosnih papira svoje stranke radi zamjene za njegove Ugovorne pozicije.

Postupak prijena je postupak prijena Vlasničkih pozicija iz Registra vrijednosnih papira Izdavatelja u Depozitorij Agencije. Postupkom prijena u Depozitorij Agencije prenose se vrijednosni papiri za koje nije izdana isprava, podaci o ukupnom broju vrijednosnih papira izdanih u obliku isprave i svi tereti upisani na Vlasničkim pozicijama.

Poziv na broj Agencija priopćava Članovima a koristi se kod naloga za plaćanje, u slučaju da je Član dužan uplatiti novčana sredstva na račune Agencije. Koristi ga i Agencija kada obavlja plaćanje Članu.

Pravila su pravila poslovanja Agencije koja se sastoje od Značenja izraza, Općih odredbi, Pravila članstva, Pravila za usluge Depozitorija, Pravila za usluge prijeboja i namire, Izmjena i dopuna Pravila te Zaključnih odredbi.

Predbilježba prodaje vrijednosnih papira je postupak kojim se prodaja vrijednosnih papira raspoređuje po računima vrijednosnih papira onih stranaka koje su izdale nalog za prodaju na način da Članovi Sudionici rasporede količinu vrijednosnih papira na rezerviranu Vlasničku poziciju.

Prekogranična namira je ispunjenje međusobnih obveza između Članova Sudionika i članova Stranog Depozitorija prijenosom vrijednosnih papira i/ili novčanih sredstava u sustavu Agencije i Stranog Depozitorija u skladu s njihovim pravilima i uputama.

Prekogranične transakcije su Transakcije koje su sklopili Članovi Sudionici sa Članovima Sudionicima Stranog Depozitorija radi izvršenja Namire, za svoj račun ili za račun svojih klijenata. Prekogranične transakcije mogu se namirivati uz plaćanje sredstava ili bez plaćanja sredstava.

Pretpostavljena gornja granica namire je procijenjena novčana vrijednost za Člana, koju kao svoju najvišu vrijednost dopuštenog rizika Član ne bi smio prijeći s vrijednošću svoje gornje granice namire na dan izračunavanja. U protivnom, sva nenamirena trgovanja Člana na dan izračunavanja smatraju se rizičnim.

Prihvatljivi vrijednosni papir je vrijednosni papir kojeg Agencija smatra prihvatljivim za pružanje Usluga prijeboja i namire. Sve Transakcije s Prihvatljivim vrijednosnim papirima koje su sklopljene na Tržištu ulaze u Sustav prijeboja i namire za automatski Prijeboj i Namiru.

Prijeboj je postupak pripremanja Transakcije za Namiru.

Prijenos je prijenos Vlasničkih pozicija između Računa vrijednosnih papira ili Registriranih pozicija unutar istog Računa Vrijednosnih papira. Prijenos između Registriranih pozicija nije prijenos Vlasništva.

Pripadajući dio kamata je iznos koji se dobije primjenom ISMA-99 Normal (actual/actual) metodologije izračuna za dužničke vrijednosne papire s periodičnom isplatom kamata.

Prodaja s obvezom nazadkupnje je ugovor o prodaji vrijednosnih papira između institucionalnih ulagatelja odnosno Sudionika novčanog tržišta s obvezom prodavatelja da na određeni dan i po određenoj cijeni od kupca opet otkupi istu vrstu i količinu vrijednosnih papira. Ovaj ugovor Članovi Sudionici sklapaju izvan sustava Agencije i unose uparivanjem instrukcije koje se namiruju uz plaćanje ili bez plaćanja sredstava kroz sustav Agencije. Kupac vrijednosnih papira stječe i sva prava iz Korporativnih akcija, pa prodavatelj ne može potraživati naknadu prava iz vrijednosnih papira koje je predao kupcu.

Račun pod zaporkom je Račun vrijednosnih papira kojeg otvara Skrbnička banka koja jedina zna pravi identitet Vlasnika računa, kojeg ne mora nužno otkriti Agenciji.

Račun portfelja je Račun vrijednosnih papira kojeg otvara Član Sudionik - brokersko društvo. Na Računu portfelja vode se nematerijalizirani vrijednosni papiri kojima brokersko društvo upravlja temeljem ugovora o upravljanju portfeljom vrijednosnih papira u svoje ime, a za račun ulagatelja – nalogodavca, odvojeno od imovine brokerskog društva. Vlasnik vrijednosnih papira na računu portfelja je ulagatelj-nalogodavac.

Račun vrijednosnih papira je elektronički zapis kojeg vodi Agencija, prikazuje Vlasničke pozicije Vlasnika računa za vrijednosne papire ubilježene na računu, novčanu poziciju koja predstavlja potraživanje/dugovanje prema Agenciji i Ugovornu poziciju. Račun vrijednosnih

papira također sadrži podatke o stvarnim pravima, ograničenjima stvarnih prava te povijest transakcija koje su se dogodile na računu i koje su dovele do trenutnog stanja Vlasničkih pozicija iskazanih na računu.

Račun za novčane transakcije je novčani račun na kojem se vodi stanje novčanih tražbina i dugovanja Agencije za sve Usluge koje Agencija pruža Članovima. Svaki Član ima jedan ili više Računa za novčane transakcije.

Raspoređivanje transakcija je postupak kojim se količina vrijednosnih papira koja je kupljena, prodana ili zamijenjena raspoređi po Računima vrijednosnih papira onih stranaka koje su izdale nalog za kupnju, prodaju ili zamjenu. Članovi Sudionici mogu predbilježiti prodaju Vrijednosnih papira na način da količinu vrijednosnih papira na Računu vrijednosnih papira stranaka rasporede na rezerviranu Vlasničku poziciju u svrhu namire transakcija na Dan namire.

Registar vrijednosnih papira je knjiga dionica, registar obveznica odnosno druge evidencije o vrijednosnim papirima i vlasnicima vrijednosnih papira koje vodi izdavatelj vrijednosnih papira ili druga osoba koju je izdavatelj za to ovlastio. Nakon prijenosa podataka u Depozitorij Agencije, dematerijalizirani dio Registra vrijednosnih papira vodi Agencija u Depozitoriju.

Rokovima Agencija utvrđuje vrijeme u kojem se neka radnja mora obaviti ili utvrđuje konačni dan do kojega se radnja mora obaviti. U rokove se uračunavaju samo uredovni dani Agencije.

Skrbnička banka ili Skrbnik je banka koja obavlja poslove držanja vrijednosnih papira za treće osobe.

Skrbnički račun je račun vrijednosnih papira na kojem banka Skrbnik vodi vlasničke pozicije vrijednosnih papira za treće na temelju ugovora o skrbništvu. Skrbnički račun može biti na ime, Zbirni skrbnički račun i Skrbnički račun pod zaporkom. Vlasnik vrijednosnih papira na Skrbničkom računu je investitor.

Slobodne vlasničke pozicije su Vlasničke pozicije koje nisu Opterećene pozicije odnosno zamrznute pozicije.

Strani Depozitorij je drugi međunarodni ili nacionalni depozitorij ili financijska institucija.

Stupanj rizičnosti trgovanja na T+1 je zbroj rizika kupnji i rizika prodaja Člana sklopljenih na T.

Transakcija je ugovor o prodaji i kupnji, odnosno ugovor o zamjeni vrijednosnih papira između članova Sudionika. Kod Trgovanja na tržištu, uvjeti ugovora uključuju i odredbe pravila burze ili uređenog javnog tržišta.

Trgovanje izvan tržišta je trgovanje vrijednosnim papirima koje nije sklopljeno na burzi ili uređenom javnom tržištu, a o kojem jedna ili obje strane izvješćuju Agenciju.

Trgovanje na tržištu je trgovanje vrijednosnim papirima na burzi ili drugom uređenom javnom tržištu. Podatke o Namiri Trgovanja na tržištu automatski dostavlja tržište Agenciji te uključuju podatke neophodne za prijebor i namiru.

Tržište je burza odnosno drugo uređeno javno tržište.

Ugovor o članstvu je ugovor koji je potpisala Agencija i osoba koju je Agencija prihvatila za Člana, kojim ugovorom ta osoba stječe pravo koristiti Usluge koje Agencija pruža Izdavateljima odnosno Usluge prijeboja i namire. Ova Pravila čine sastavni dio Ugovora o članstvu.

Ugovorna namira je način Namire koji Agencija nudi Članovima. U trenutku namire, Agencija postaje druga ugovorna strana u svim Transakcijama koje su prihvaćene za postupak Ugovorne namire. Na Dan namire Agencija jamči Namiru za one Transakcije koje se namiruju u postupku Ugovorne namire, ako Član kojem se namira jamči ispuni svoju obvezu predaje prodanih vrijednosnih papira i/ili plaćanja kupljenih vrijednosnih papira.

Ugovorna preknjižba je rezultat uparivanja instrukcija Članova Sudionika u sustavu Prijebaja, radi izvršenja namire između Članova, za svoj račun ili za račun svojih investitora. Namira može biti uz plaćanje sredstava ili bez plaćanja sredstava

Ugovorna pozicija je potraživanje Člana Sudionika prema Agenciji koje se odnosi na isporuku Vrijednosnih papira kao slobodnih i potpuno otplaćenih Vlasničkih pozicija. Ako Član Sudionik ili njegova stranka na dan kada se utvrđuju ovlaštenja koja proizlaze iz Korporativne akcije, ima Ugovornu poziciju kojom potražuje vrijednosni papir Izdavatelja koji provodi Korporativnu akciju, tada taj Član Sudionik od Agencije potražuje i naknadu određenih prava iz vrijednosnih papira koja su izmakla zbog primitka Ugovorne pozicije.

Upute detaljno pojašnjavaju način na koji Agencija pruža usluge i kako ih Članovi koriste. Upute predstavljaju dopunu ovih Pravila.

Uredovni dan Agencije je svaki dan osim subote, nedjelje i dan na koji se ne radi sukladno zakonu.

Usluge su vrste poslovnih aktivnosti Agencije koje Agencija nudi svojim Članovima. Usluge Agencije su podijeljene na Usluge Depozitorija i Usluge prijeboja i namire.

Uvjeti priključeni Vlasničkim pozicijama odnose se na mogućnost zalogodavatelja da otuđi odnosno proda Vlasničku poziciju.

Visoko rizična transakcija je Trgovanje na tržištu ili Ugovorna preknjižba čija vrijednost prelazi iznos koji odredi Agencija i objavi ili je cijena u Transakciji iznad ili ispod granice zaključne cijene za Vrijednosni papir koji je predmet Transakcije na dan kada je Transakcija sklopljena. Agencija objavljuje dozvoljene granice u Uputi Središnje depozitarne agencije za korištenje Usluga prijeboja i namire.

Vlasnička pozicija pokazuje količine vrijednosnih papira koje se vode na Računu vrijednosnih papira. Količina se iskazuje brojem vrijednosnih papira ili za dužničke vrijednosne papire, novčanim iznosom obveze. Otplaćene Vlasničke pozicije vode se odvojeno od neotplaćenih. Opterećene vlasničke pozicije vode se odvojeno od slobodnih.

Vlasnička pozicija registrirana sa Sudionikom je Vlasnička pozicija upisana na Računu vrijednosnih papira o kojoj su podaci dostupni Članu Sudioniku uz odobrenje Vlasnika računa.

Vlasnička pozicija registrirana s izdavateljem je Vlasnička pozicija upisana na Računu vrijednosnih papira o kojoj su podaci dostupni Članu Izdavatelju. Ova Vlasnička pozicija nije dostupna Članovima Sudionicima, te njome može raspolagati samo Vlasnik računa i to putem naloga danog Agenciji ili Izdavatelju.

Vlasnik računa je domaća ili strana fizička ili pravna osoba na čije ime se vodi Račun vrijednosnih papira. U slučaju Zbirnog računa, skrbničkog računa na ime ili Računa pod zaporkom, Vlasnik računa je Skrbnička banka koja je otvorila Račun vrijednosnih papira.

Vlasnik vrijednosnog papira je osoba ovlaštena za primitak svih prava koja proizlaze iz Vlasničke pozicije koja glasi na određeni Vrijednosni papir i ne mora nužno biti ista osoba koja je Vlasnik računa.

Vrijednosni papir Depozitorija je Vrijednosni papir koji je Agencija prihvatila u Depozitorij te koji Agencija, temeljem ugovora između Izdavatelja i Agencije, pohranjuje i vodi u Depozitoriju kao primarnom registru za taj Vrijednosni papir. Vrijednosni papiri Depozitorija mogu, ali ne moraju biti prihvatljivi za pružanje Usluga prijeboja i namire od strane Agencije.

Zbirni račun je račun u Depozitoriju na kojem se vrijednosni papiri vode zajedno za više od jednog vlasnika. Može ga otvoriti samo Skrbnička banka, koja je obvezna voditi evidenciju o stvarnim vlasnicima vrijednosnih papira na zbirnom računu.

Zastupnički račun je račun koji otvara Agencija na temelju odredbi i pravnih akata o zakonskom zastupniku, (npr. za maloljetne osobe, osobe lišene poslovne sposobnosti, društvo za upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima), ili na temelju ovjerene punomoći kojom vlasnik vrijednosnih papira povjerava upravljanje i raspolaganje svojim vrijednosnim papirima te ostvarenje svih prava iz vrijednosnih papira trećoj osobi – zastupniku. Vlasnik vrijednosnih papira na Zastupničkom računu uvijek je zastupana osoba.

2. OPĆE ODREDBE

Usluge Agencije

Članak 1.

Usluge koje pruža Agencija podijeljene su u dvije zasebne kategorije: Usluge Depozitorija i Usluge Prijeboja i Namire.

U svrhu pružanja svojih usluga, Agencija donosi razne Upute kojima se detaljnije uređuju pojedina pitanja uređena ovim Pravilima.

Prava i obveze vezane uz obavljanje pojedinih Usluga uređuju se osim ovim Pravilima, Uputama i Ugovorom o članstvu i drugim ugovorima sklopljenim između Agencije i njenih Članova.

Članak 2.

Agencija svojim Članovima pruža Usluge temeljem sljedećih načela:

- pružanje Usluga Agencije u sigurnom radnom okruženju;
- pravo svih podnositelja zahtjeva koji ispunjavaju propisane uvjete da postanu Članovima Agencije;
- ravnopravnost između pojedinih kategorija Članova;
- redovitost izvješćivanja Članova;
- jasno određene sankcije za Članove koji postupaju protivno Pravilima i Uputama;
- brzo i mirno rješavanje sporova između Agencije i Članova, te između Članova Agencije.

3. PRAVILA ČLANSTVA

Sadržaj Pravila Članstva

Članak 3.

Pravila Članstva sadrže odredbe koje se odnose na:

- opće uvjete za primitak u Članstvo;
- postupak za primitak u Članstvo;
- prava i obveze Članova i Agencije;
- prestanak Članstva;
- stegovne mjere;
- tajnost podataka;
- naknade;
- odbori i komisije Članova;
- rješavanje sporova.

3.1. ČLANSTVO U AGENCIJI

Članak 4.

Članstvom u Agenciji smatra se članstvo u jednoj od Usluga koje Agencija nudi Članovima. Postoje dvije vrste Članova Agencije: Članovi Izdavatelji i Članovi Sudionici.

Članovima Agencije i korisnicima Usluga koje Agencija pruža mogu postati svi izdavatelji i druge pravne osobe određene člankom 138. st. 1. Zakona o tržištu vrijednosnih papira (Narodne novine br. 84/02) koji udovoljavaju uvjetima za primitak u članstvo koje određuje Agencija.

Izdavatelji Vrijednosnih papira mogu postati Članovima Izdavateljima koji imaju pristup Uslugama Depozitorija Agencije koje uključuju i provođenje Korporativnih akcija. Prava i obveze Agencije i Članova Izdavatelja utvrđuju se Pravilima, Uputama koje se odnose na Članove Izdavatelje i Ugovorom o članstvu između Agencije i Člana Izdavatelja.

Društva za poslovanje vrijednosnim papirima – brokerska društva, institucionalni ulagatelji, banke ovlaštene za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima i banke koje obavljaju poslove držanja vrijednosnih papira za treće – skrbnici, mogu postati Članovima Sudionicima koji imaju pristup Uslugama Depozitorija i Uslugama prijeboja i namire. Prava i obveze Agencije i Člana Sudionika utvrđuju se Pravilima, Uputama koje se odnose na Članove Sudionike i Ugovorom o članstvu između Agencije i Člana Sudionika.

Obvezno i dobrovoljno članstvo za Izdavatelje

Članak 5.

Članovima Agencije obvezno postaju oni izdavatelji vrijednosnih papira čiji se Vrijednosni papiri, na temelju članka 159. Zakona o tržištu vrijednosnih papira i Odluke o rokovima i načinu dostave podataka o vrijednosnim papirima i njihovim vlasnicima iz knjiga dionica ili registra izdavatelja u depozitorij Središnje depozitarne agencije, (Narodne novine broj 140/02), dematerijaliziraju i prenose u Depozitorij:

- izdavatelji - dionička društva koja izdaju dionice javnom ponudom,
- dionička društva koja se u smislu članka 114. st. 1. Zakona o tržištu vrijednosnih papira smatraju javnim dioničkim društvima,
- dionička društva koja se ne smatraju javnim dioničkim društvima, a koja prije stupanja na snagu Zakona o tržištu vrijednosnih papira nisu izdala isprave o dionicama niti su ih izdali kao nematerijalizirane vrijednosne papire u kompjutorskom sustavu Agencije.

Izdavatelji koji nisu obvezni postati Članovima Agencije, (npr. otvoreni investicijski fondovi, inozemni izdavatelji koji izdaju vrijednosne papire u Hrvatskoj ili se dijelom stranog izdanja trguje na burzama u Hrvatskoj, domaći izdavatelji kada izdaju vrijednosne papire na stranom tržištu, Hrvatska narodna banka), mogu postati Članovima na njihov vlastiti zahtjev sukladno Pravilima i Uputama Središnje depozitarne agencije za primitak u članstvo za Članove Sudionike i za Članove Izdavatelje.

Članovi Sudionici

Članak 6.

Pravne osobe određene člankom 138. st. 1. Zakona o tržištu vrijednosnih papira, (Narodne novine br. 84/02), mogu postati Članovima Sudionicima na njihov vlastiti zahtjev sukladno Pravilima i Uputi Središnje depozitarne agencije za primitak u članstvo za Članove Sudionike.

Izravni i Neizravni članovi

Članak 7.

Članovi Izdavatelji mogu biti Izravni članovi ili Neizravni članovi Agencije.

Članovi Sudionici su uvijek Izravni članovi.

Izravni članovi su oni Članovi koji imaju izravan pristup računarskom sustavu Agencije.

Neizravni članovi Agencije su oni Članovi Izdavatelji koji nemaju izravan pristup računarskom sustavu Agencije.

Način na koji Agencija nudi Usluge Izravnom članu različit je od načina na koji se nude iste Usluge Neizravnom članu. Oba načina pružanja Usluga posebno su utvrđena Uputom Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij i Uputom Središnje depozitarne agencije za korištenje Usluga prijeboja i namire.

3.2. UVJETI ZA PRIMITAK U ČLANSTVO

Opći uvjeti za članstvo

Članak 8.

Za stjecanje svojstva člana Agencije, pravna osoba mora ispunjavati sljedeće opće uvjete:

- mora biti valjano registrirana i/ili mora imati potrebne dozvole i odobrenja;
- mora zadovoljavati organizacijske, tehničke i financijske uvjete koji su potrebni da bi ta pravna osoba mogla biti članom Agencije, a koji su određeni Uputama Agencije;
- mora imati barem jednog zaposlenika koji je osposobljen za rad s Agencijom prema vrsti usluga koje član koristi.

Izdavatelj koji je obvezan postati Članom i koji ne udovoljava bilo kojem uvjetu navedenom u ovim Pravilima, mora udovoljiti tom uvjetu u roku od 30 dana od obavijesti Agencije.

Posebni uvjeti za Člana Izdavatelja

Članak 9.

Registar vrijednosnih papira Izdavatelja mora udovoljavati uvjetima koje utvrđuje Agencija za prijenos toga registra u Depozitorij Agencije.

Izdavatelj mora dostaviti potrebne podatke i isprave sukladno Uputim o prijenosu vrijednosnih papira i vlasničkih pozicija iz registra Izdavatelja, te ako to ne učini povrijedit će zakon i na njega će se moći primijeniti propisane kazne.

Posebni uvjeti za Člana Sudionika

Članak 10.

Za stjecanje svojstva Člana Sudionika podnositelj zahtjeva mora:

- imati status brokerskog društva ili banke u statusu brokerskog društva, banke - Skrbnika, institucionalnog ulagatelja ili Sudionika novčanog tržišta;
- imati račun platnog prometa u banci koju je Agencija odobrila kao Banku za namiru;
- imati mogućnost postati Izravnim članom.

Član Sudionik čije transakcije se namiruju u sustavu ugovorne namire mora uplatiti odgovarajući doprinos u Jamstveni fond u svoti koju određuje Agencija sukladno ovim Pravilima, Uputama za uplatu i upotrebu doprinosa Jamstvenog fonda Članova Sudionika Središnje depozitarne agencije i Uputama o metodologiji upravljanja rizikom i izračunavanja doprinosa članova u Jamstveni fond Agencije ili mora od drugog Člana Sudionika pribaviti financijsko jamstvo.

Član za kojega jamči drugi Član dužan je dostaviti Agenciji primjerak ugovora sklopljenog između njega i Člana Sudionika koji za njega jamči kojim se određuju odnosi između ugovornih strana, kao i opseg jamstva kojeg jedna strana nudi drugoj.

Pravo Agencije da odstupi od uvjeta za Članstvo

Članak 11.

Agencija može, ako to smatra potrebnim u određenim slučajevima, uvjetno ili privremeno, odstupiti od bilo kojih uvjeta i zahtjeva ako smatra da su ti uvjeti ili zahtjevi nerazborit teret za pravnu osobu koja podnosi zahtjev za primitak u članstvo, pri čemu takva odluka Agencije mora biti u interesu Agencije i svih njenih članova.

3.3. POSTUPAK ZA PRIMITAK U ČLANSTVO

Pokretanje postupka

Članak 12.

Postupak za primitak u Članstvo pokreće se ili na inicijativu Agencije ili na zahtjev pravne osobe koja želi postati Članom.

Zahtjev za primitak u Članstvo

Članak 13.

Podnositelj zahtjeva podnosi Agenciji zahtjev za primitak u članstvo na obrascu Agencije te ostale potrebne isprave. Zahtjevu se prilažu isprave propisane Uputom Središnje

depozitarne agencije za primitak u članstvo za Članove Sudionike, odnosno Uputom Središnje depozitarne agencije za primitak u članstvo za Članove Izdavatelje.

U slučaju kada je Članstvo obvezno izdavatelj je dužan podnijeti zahtjev za primitak u Članstvo na propisani način do roka utvrđenog odlukom Agencije.

Postupanje po zahtjevu

Članak 14.

Ako su dostavljene isprave nepotpune ili neispravno popunjene, Agencija će u roku od 15 dana od primitka isprava izvijestiti podnositelja zahtjeva o nedostacima i pozvati ga da otkloni nedostatke u roku od 30 dana od dostave obavijesti Agencije o nedostacima.

Ako izdavatelj koji je obvezan postati Članom ne otkloni nedostatke do roka od 30 dana od dostave obavijesti Agencije o nedostacima, povrijedit će zakon i na njega će se moći primijeniti propisane kazne.

Odlučivanje o zahtjevu

Članak 15.

Odluku o zahtjevu za primitak u Članstvo donosi Uprava Agencije.

Uprava je dužna donijeti odluku o zahtjevu za primitak u članstvo u roku od 15 dana od dana primitka urednog zahtjeva i svih potrebnih isprava.

Uprava može obaviti dodatne provjere ili zatražiti određene isprave od podnositelja zahtjeva ili od nadležnih tijela i institucija.

Članak 16.

Uprava može odgoditi donošenje odluke o primitku u članstvo do onog trenutka u kojem Agencija bude raspolagala s odgovarajućim osobljem, opremom, kapacitetima za obradu podataka ili drugim radnim mogućnostima za pružanje usluga novim Članovima bez da se time ugrozi sposobnost Agencije za pružanje usluga postojećim Članovima.

Agencija je obvezna poduzeti mjere za razvoj kapaciteta ili za izradu plana kojim se što prije omogućava jednak pristup tim kapacitetima.

Podnositelj zahtjeva čiji je primitak u članstvo odgođen temeljem ovih Pravila, bit će primljen u članstvo čim to dopuste mogućnosti Agencije, a po redoslijedu kojim je Agencija zaprimila zahtjev za primitak u članstvo.

Članak 17.

Uprava će odbiti primitak u članstvo onim podnositeljima zahtjeva koji ne ispunjavaju uvjete za članstvo.

Članak 18.

Odluka Uprave o primitku u članstvo treba navesti vrstu članstva u koju je podnositelj zahtjeva primljen, a time i Usluge koje podnositelj zahtjeva ima pravo koristiti.

Članak 19.

Nakon donošenja odluke o primitku u članstvo, Agencija potpisuje Ugovor o članstvu, te je podnositelj zahtjeva s tim danom postao Članom Agencije.

Članak 20.

Ugovor o članstvu te status povezan s tim ugovorom ne može se prenijeti niti ustupiti drugoj osobi.

Popis članova

Članak 21.

Agencija vodi popis svojih Članova.

Popis iz stavka 1. ovog članka uključuje vrstu članstva, datum stjecanja statusa Člana, evidenciju izrečenih stegovnih mjera i druge podatke vezane uz status Člana.

3.4. PRAVA I OBVEZE ČLANOVA I AGENCIJE

Odgovornost

Članak 22.

U svrhu utvrđivanja odgovornosti Člana prema ovim Pravilima, radnje ili propusti Članovih dužnosnika, zaposlenika, agenata i zastupnika, bili namjerni ili nenamjerni, smatrat će se radnjama ili propustima Člana.

U svrhu utvrđivanja odgovornosti Agencije prema ovim Pravilima, radnje ili propusti njenih dužnosnika, zaposlenika, agenata i zastupnika, bili namjerni ili nenamjerni, smatrat će se radnjama ili propustima Agencije.

Prihvatanje Pravila, Uputa, Cjenika i drugih pravnih akata Agencije

Članak 23.

Stjecanjem statusa Člana, Član u cijelosti i neopozivo prihvaća odredbe Pravila, Uputa, Cjenika i drugih pravnih akata Agencije, te se obvezuje da će postupati sukladno Pravilima, Uputama, Cjeniku i drugim pravnim aktima Agencije. Također, Član u cijelosti i neopozivo prihvaća sve izmjene i dopune Pravila, Uputa, Cjenika i drugih pravnih akata Agencije, te se obvezuje da će postupati sukladno navedenim izmjenama i dopunama.

Član je obvezan u njegovim pravnim odnosima s drugim Članovima Agencije, te u njegovim pravnim odnosima s njegovim strankama koji se odnose na Usluge Agencije, u cijelosti i neopozivo ugovarati i primjenjivati odredbe Pravila, Uputa, Cjenika i u drugih pravnih akata Agencije iz stavka 1. ovog članka.

Promjena okolnosti koje se odnose na Člana

Članak 24.

Član je dužan bez odgode obavijestiti Agenciju o svim promjenama okolnosti od vremena primitka u članstvo Agencije koje mogu utjecati na njegovu sposobnost ispunjavanja članskih obveza.

Ispunjenje obveza

Članak 25.

Član je obvezan uredno i pravovremeno podmirivati financijske i druge obveze prema Agenciji i članovima Agencije, na način i u rokovima određenim Pravilima i Uputama.

Agencija je obvezna uredno i pravovremeno podmirivati financijske i druge obveze prema Članovima, na način i u rokovima određenim Pravilima i Uputama.

Agencija ni na koji način nije odgovorna za radnje ili propuste Stranog depozitorija ili njegovih članova, kao ni za štetu koja nastane zbog takvih radnji ili propusta.

Agencija ni na koji način nije odgovorna za propust Člana da ispuni svoje obveze sukladno uvjetima koji su prethodno ugovoreni između ugovornih strana iz Transakcije koja se namiruje u postupku Pojedinačne namire i Namire zamjenom vrijednosnih papira.

Članak 26.

Agencija prihvaća odgovornost za svoje radnje koje se odnose na upis naloga Vlasnika računa i Članova, a koji su dani na način i u rokovima određenim Pravilima i Uputama, te prihvaća odgovornost za zaštitu cjelovitosti i sigurnosti podataka koji su sadržani na Računima vrijednosnih papira. Agencija odgovara prema načelu pretpostavljene krivnje za štetu, uključujući i izmaklu dobit, koja nastane zbog netočnosti ili gubitka podataka u svezi s nematerijaliziranim vrijednosnim papirima. Ni u kojem slučaju Agencija ne odgovara za radnje Članova koje se odnose na upise naloga Vlasnika računa, te ne odgovara za nadzor uporabe i poslovanja sa Skrbničkim računima, niti za međusobne odnose između Članova i njihovih stranaka.

Obeštećenje

Članak 27.

Članovi snose punu odgovornost prema strankama koje zastupaju, te su dužni obeštetiti Agenciju od svake odgovornosti i svih pravnih zahtjeva, bilo kojega oblika, koje postave njihove stranke ili bilo koje treće osobe zbog protupravnih radnji, nemara ili neispunjenja obveza Člana prema stranci, uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve kada Član nepravilno ili neovlašteno koristi Vlasničku poziciju koja je s njim registrirana.

Oslanjanje na podatke koje daje tržište

Članak 28.

Agencija se u svakom pogledu ima pravo pouzdati u podatke sadržane u Transakcijama koje joj dostave tržišta, te neće biti odgovorna za štetu koja nastane zbog takvog pouzdavanja.

Članak 28a.

Agencija u svakom pogledu ima pravo pouzdati se u podatke sadržane u Ugovornim preknjižbama i Prekograničnim transakcijama, te neće biti odgovorna za štetu koja nastane zbog takvog pouzdavanja.

Članak 29.

Agencija ni na koji način ne odgovara zbog propusta Platnog prometa ili Banke za namiru za ispravno postupanje po nalogima za plaćanje Člana ili Agencije.

Članak 30.

Agencija ni u kojem slučaju ne odgovara za štetu osim one koja je navedena u članku 26. ovih Pravila.

Zakonski zahtjevi

Članak 31.

Neovisno o odredbama Pravila, Uputa ili drugih pravnih akata Agencije, Agencija nije dužna provesti bilo kakvu Transakciju ili poduzeti bilo koju drugu radnju po nalogu Člana ili Vlasnika računa, ako bi time postupila protivno zakonu ili drugom važećem propisu, odluci suda ili odluci drugog nadležnog tijela.

Viša sila

Članak 32.

Agencija ne odgovara zbog svog propusta ili kašnjenja u pružanju bilo kojih Usluga ili u ispunjenju naloga koji se odnose na bilo koji Vrijednosni papir, ako je takav propust ili kašnjenje nastalo zbog elementarne nepogode, sabotaže, radnog spora, mehaničkog kvara, kvara računala ili sustava, prekida napajanja, odluke državnog tijela ili drugih uzroka koji su izvan razborite kontrole Agencije.

Prijeboj

Članak 33.

Agencija ima pravo na prijeboj svota dospjelih i plativih dugovanja prema Članu sa svotama dospjelih i plativih tražbina Agencije prema Članu.

Izobrazba za rad sa sustavom

Članak 34.

Agencija je dužna redovito nuditi programe izobrazbe za zaposlenike Članova Agencije koji rade sa sustavom Agencije.

Agencija ima pravo zaračunati, sukladno Cjeniku Središnje depozitarne agencije (u daljnjem tekstu: Cjenik), razboritu naknadu Članovima za pohađanje ovih programa izobrazbe.

Po završetku programa izobrazbe iz stavka 1. ovog članka, Agencija mora svim polaznicima izdati potvrdu o uspješnom završetku programa izobrazbe.

Pristup računarskom sustavu

Članak 35.

Član koji ima izravan pristup računarskom sustavu Agencije dužan je postupati sukladno Uputama Agencije kojima se utvrđuje nabava, ugradnja i korištenje računarske i komunikacijske opreme za pristup računarskom sustavu Agencije, uključujući uporabu programske podrške koju osigurava Agencija.

Član je dužan pridržavati se svih mjera sigurnosti za pristup sustavu i zaštitu podataka od neovlaštenog korištenja, kao i mjera sigurnosti određenih Uputama za zaštitu podataka koji se prenose putem komunikacijske mreže.

Član je dužan osigurati redovito informiranje svih svojih zaposlenika o propisanim mjerama sigurnosti, korištenju računarske i komunikacijske opreme za pristup računarskom sustavu Agencije i kapaciteta programske podrške koje osigurava Agencija.

Član odgovara za radnje svojih zaposlenika izvršene protivno odredbama ovih Pravila i/ili Uputa.

Član je dužan dostaviti Agenciji popis svojih zaposlenika koji su ovlašteni za pristup računarskom sustavu Agencije i osigurati da je najmanje jedan od ovlaštenih zaposlenika u uredovno vrijeme Agencije nazočan u poslovnim prostorijama Člana.

Članak 36.

Član koji ima izravan pristup računarskom sustavu Agencije dužan je koristiti sustav sukladno Pravilima, Uputama i korisničkim uputstvima za rad sa sustavom.

Izvješća

Članak 37.

Agencija dostavlja članovima razna izvješća na način i u rokovima propisanim Uputom Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij.

Član je dužan provjeriti točnost i potpunost svih izvješća koja prima od Agencije, te mora bez odgode obavijestiti Agenciju ako nije primio izvješće ili ako osporava točnost ili potpunost izvješća.

Ako Član ne ospori točnost i postupnost izvješća u roku od 24 sata od trenutka kad mu je izvješće učinjeno dostupnim, smatra se da je Član potvrdio točnost i potpunost izvješća te da se odrekao svojih prava osporavanja grešaka ili nedostataka izvješća.

3.5. PRESTANAK ČLANSTVA I STEGOVNE MJERE

Prestanak članstva

Članak 38.

Članstvo u Agenciji prestaje:

- sukladno odredbama o prestanku sadržanim u Ugovoru o članstvu sklopljenom između Člana i Agencije kada je članstvo dobrovoljno;
- promjenom okolnosti koje se odnose na Člana koje su takve prirode da Član više ne ispunjava uvjete za članstvo;
- temeljem odluke Agencije o isključenju Člana iz Usluga koje Agencija pruža zbog razloga navedenih u članku 39. Pravila.

Prestanak statusa Člana znači prestanak korištenja Usluga koje su utvrđene Ugovorom o članstvu.

Obveze koje postoje u trenutku prestanka članstva, Član i Agencija moraju ispuniti sukladno Pravilima i Uputama Agencije.

Nakon ispunjenja svih preostalih obveza, Agencija i Član imaju status koji su imali prije nego je Član stekao status člana Agencije.

Stegovne mjere

Članak 39.

Uprava Agencije može donijeti odluku o stegovnoj mjeri djelomičnog ili potpunog prestanka pružanja usluga Članu zbog jednog ili više od sljedećih razloga:

ako član više ne ispunjava uvjete za Članstvo;

- u slučaju pokretanja postupka stečaja ili likvidacije nad Članom;
- ako Član Sudionik ne ispravi propust u ispunjenju novčane obveze, na način i u svoti koje je odredila Agencija sukladno Pravilima, Uputama i drugim pravnim aktima Agencije;
- ako Član Sudionik ne ispravi propust u ispunjenju svoje obveze koja se odnosi na predaju Vrijednosnih papira na način određen Pravilima, Uputom Središnje depozitarne agencije za korištenje Usluga prijeboja i namire i drugim pravnim aktima Agencije;
- ako Član ne postupi sukladno izrečenoj stegovnoj mjeri;
- ako kod Člana nastupe financijske teškoće takve prirode za koje se može opravdano očekivati da će utjecati na ispunjenje njegovih obveza;
- ako Agencija razborito smatra da se Član prijevarno ili nečasno ponaša, da se lažno predstavlja Agenciji ili da je Član uzrokovao bitne greške ili zakašnjenja koja su štetna za poslovanje Agencije.

Suspenzija

Članak 40.

Ako nastupi koja od okolnosti iz članka 39. ovih Pravila, Uprava može donijeti odluku kojom se Članu obustavlja korištenje Usluga Agencije ili uskraćuju pojedina prava u određenom vremenu (suspenzija), određujući mjeru ovisno o razlogu, težini, utjecaju na poslovanje Agencije, drugih Članova Sudionika, ulagatelja i tržišta kapitala u cjelini.

Odluku o stegovnoj mjeri/suspenziji donosi Uprava Agencije. Odluka mora biti obrazložena.

Suspenzija se može utvrditi:

- u unaprijed utvrđenom vremenu, koje ne može biti duže od 6 mjeseci ili
- do prestanka okolnosti koje su uzrokovale suspenziju.

Za vrijeme trajanja suspenzije za Člana neće nastati nova prava i obveze. Međutim, sva prava i obveze koja su nastala prije suspenzije, Član i Agencija moraju ispuniti sukladno Pravilima i Uputama Agencije.

Novčana kazna

Članak 41.

U odluci o stegovnoj mjeri/suspenziji Agencija može naložiti Članu plaćanje novčanog iznosa u svoti koja je unaprijed određena Cjenikom kao ugovorna kazna.

Agencija može naložiti plaćanje ugovorne kazne sukladno Cjeniku ili Uputom Središnje depozitarne agencije za korištenje Usluga prijeboja i namire i u slučaju ako povreda koju je počinio Član nije razlogom za suspenziju ili isključenje.

Pravo na očitovanje

Članak 42.

Prije donošenja odluke o isključenju Člana iz Usluga, Agencija mora omogućiti Članu da se očituje o činjenicama i okolnostima koje Agencija smatra osnovom za isključenje Člana.

Neizvršene obveze

Članak 43.

Obveze Člana prema Agenciji ili prema drugim Članovima koje nisu ispunjene ne prestaju suspenzijom ili prestankom Članstva.

U slučaju prestanka Članstva, kada isključeni Član ne može ili ne želi ispuniti preostale obveze iz Ugovorne namire, Agencija će primijeniti redovne postupke za slučaj neispunjenja vezane za prisilnu kupnju i prisilnu prodaju Vrijednosnih papira u svrhu namire ovih obveza.

U slučaju prestanka Članstva, kada isključeni Član ne može ili ne želi ispuniti preostale obveze iz Pojedinačne namire ili Namire zamjenom vrijednosnih papira, Agencija će u suradnji s Članovima koji su druge ugovorne strane isključenog Člana pokušati doći do zadovoljavajućeg rješenja za ispunjenje tih obveza.

Agencija će bez odgode obavijestiti sve Članove na koje se odnose obveze iz stavka 2. ili 3. ovoga članka o suspenziji ili prestanku Članstva.

Izvješćivanje

Članak 44.

Agencija će o prestanku Članstva ili suspenziji izvijestiti sve Članove, Komisiju i Tržište.

3.6. TAJNOST PODATAKA

Obveze Agencije

Članak 45.

Zaposlenici Agencije te članovi Uprave i Nadzornog odbora Agencije dužni su čuvati tajnost podataka za koje saznaju pri obnašanju svojih poslova i zadaća.

Podaci koji su zakonom propisani kao poslovna tajna dostupni su određenim osobama (izdavatelju, vlasniku računa nematerijaliziranih vrijednosnih papira, ostalim dioničarima, javnosti i preuzimatelju u postupku preuzimanja) i institucijama na način i po postupku utvrđenom u Uputi Središnje depozitarne agencije o dostupnosti podataka iz Depozitorija.

Agencija će bez prethodnog pitanja učiniti dostupnim svojim članovima, drugim osobama ili javnosti, bez ili uz naplatu, bez prava članova ili drugih osoba na naplatu ili utjecaj na način i opseg dostave podataka, opće podatke koji se odnose na članove, vrijednosni papir i korporativne akcije društva.

Obveza čuvanja tajnosti obvezuje zaposlenike i članove Uprave i Nadzornog odbora Agencije još šest mjeseci nakon prestanka radnog odnosa odnosno obnašanja dužnosti.

Obveze članova

Članak 46.

Obveza čuvanja tajnosti podataka iz članka 45. ovih Pravila obvezuje i svakog Člana Agencije koji u obavljanju svoje djelatnosti sazna za navedene podatke.

Nepristranost

Članak 47.

Zaposlenici Agencije te članovi Uprave i Nadzornog odbora Agencije ne smiju davati mišljenja ili savjete o trgovanju vrijednosnim papirima, ulaganju u vrijednosne papire, povoljnosti kupnje ili prodaje vrijednosnih papira, niti preporuke o osobama ovlaštenim za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima.

Oslobođenje od obveze čuvanja tajnosti podataka

Članak 48.

Zaposlenike Agencije, članove Uprave i Nadzornog odbora Agencije, kao i zaposlenike i članove Uprave i Nadzornog odbora Agencije kojima je prestao radni odnos odnosno obnašanje dužnosti ne obvezuje dužnost čuvanja tajnosti podataka iz članka 45. ovih Pravila:

- ako su podaci i informacije opće poznate ili su inače dostupni javnosti;
- ako se podaci iznose u statističkom, zbirnom ili u obliku kojim se ne obznanjuje identitet Vlasnika računa ili Članova;
- ako se podaci daju na zahtjev pravosudnog tijela ili tijela državne uprave u okviru njihovih ovlaštenja sukladno odredbama posebnog zakona;
- ako se podaci daju za potrebe donošenja odluke u stegovnom postupku ili postupku pred sudom koji se vodi sukladno odredbama ovih Pravila.

Redovitost informiranja

Članak 49.

Uprava Agencije dužna je barem jednom godišnje informirati osobe iz članka 45. i 46. ovih Pravila o njihovim obvezama glede čuvanja tajnosti podataka.

3.7. NAKNADE I KAZNE

Članak 50.

Naknade za pružanje Usluga Agencije utvrđuju se Cjenikom, koji se objavljuje za Članove i kojega odobrava Komisija.

Cjenikom se utvrđuju metoda i formula za izračun svake naknade.

Kazne za povredu Pravila i Uputa se utvrđuju Cjenikom u skladu s stavkom 1. ovog članka.

Cjenikom će se odrediti način i rokovi ispostavljanja računa Članovima radi plaćanja naknada i kazna, kao i način i rokovi plaćanja naknada Članova.

U slučaju kada naknade i kazne nisu plaćene u roku, Agencija ih može naplatiti putem Sustava prijeboja i namire.

3.8. SAVJETODAVNI ODBORI I KOMISIJE ČLANOVA

Članak 51.

Članovi mogu osnivati savjetodavne odbore i komisije koji surađuju s Agencijom glede Usluga koje Agencija pruža Članovima.

3.9. RJEŠAVANJE SPOROVA

Sporovi između Agencije i Članova

Članak 52.

Svi sporovi koji nastanu između Člana i Agencije nastojat će se riješiti mirnim putem, i to pregovorima ili provođenjem postupka mirenja po pravilima o kojima se strane u sporu dogovore.

Ako jedna ili obje strane u sporu ne žele mirenje, ili odustanu od postupka mirenja ili ako mirenje ne uspije, za rješavanje svih sporova između Članova i Agencije nadležan je Trgovački sud u Zagrebu.

Sporovi između Članova

Članak 53.

U slučaju pokretanja sudskog ili arbitražnog postupka radi rješavanja međusobnih sporova između Članova, Član koji je pokrenuo postupak dužan je o tome bez odgode obavijestiti Agenciju.

4. PRAVILA ZA USLUGE DEPOZITORIJA

4.1. OPĆE ODREDBE

Članak 54.

Depozitorij nematerijaliziranih vrijednosnih papira (u daljnjem tekstu: Depozitorij) je registar - središnja baza podataka u kojoj se pohranjuju i vode:

- podaci o izdavateljima Vrijednosnih papira;
- podaci o Vrijednosnim papirima izdavatelja;
- podaci o vlasnicima Vrijednosnih papira;
- podaci o Članovima Sudionicima;
- podaci o Vlasničkim pozicijama, koji uključuju oznaku, količinu Vrijednosnih papira, jesu li pozicije otplaćene ili neotplaćene temeljem Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća i Zakona o privatizaciji, prava trećih osoba koja proizlaze iz tereta na Vlasničkim pozicijama, te druge činjenice važne za pravni promet Vrijednosnim papirima;
- dokaz o Vrijednosnim papirima izdanim u obliku isprave koji nisu predani izdavatelju u provedenom postupku dematerijalizacije;
- Međunarodni jedinstveni identifikacijski broj (ISIN) Vrijednosnog papira;
- drugi podaci vezani uz Vrijednosne papire.

Vlasničke pozicije

Članak 55.

Vrijednosni papiri vode se kao Vlasničke pozicije na Računima vrijednosnih papira za Vlasnike računa.

Količina Vrijednosnih papira te prava i ovlaštenja koja proizlaze iz vlasništva utvrđuju se temeljem Vlasničke pozicije na Računu vrijednosnih papira.

Vlasničke pozicije za Otplaćene pozicije vode se odvojeno od Neotplaćenih pozicija. Vlasničke pozicije za Opterećene pozicije vode se odvojeno od Slobodnih pozicija. Način na koji se svaka vrsta Vlasničke pozicije može koristiti te svrha za koju se može koristiti opisani su ovim Pravilima i Uputama.

4.2. ČLANOVI I USLUGE

Članovi Izdavatelji

Članak 56.

Agencija pruža sljedeće usluge Članovima Izdavateljima u okviru Usluga Depozitorija:

- otvaranje Računa vrijednosnih papira za Člana Izdavatelja na kojem se vodi ukupna količina vlastitih dionica Člana Izdavatelja;
- otvaranje jednog ili više Računa vrijednosnih papira za Člana Izdavatelja na kojem se vode sve Vlasničke pozicije Vrijednosnih papira koji nisu vlastite dionice Člana Izdavatelja;
- vođenje Vlasničkih pozicija na Računu vrijednosnih papira za ukupnu količinu nematerijaliziranih vrijednosnih papira koji se vode u Depozitoriju, a koje je izdao Član Izdavatelj;
- vođenje evidencije o vrijednosnim papirima koje je izdao Član Izdavatelj u obliku isprava koje glase na ime ili na donositelja, a koje još nisu dematerijalizirane;
- upis promjena na Vlasničkim pozicijama za Prihvatljive vrijednosne papire temeljem namire Trgovanja na tržištu sklopljenih između Članova;
- upis promjena na Vlasničkim pozicijama za Prihvatljive vrijednosne papire temeljem namire Trgovanja sklopljenih izvan tržišta;
- upis promjena na Vlasničkim pozicijama za vrijednosne papire koji se vode u Depozitoriju koje nisu posljedica postupka namire između Članova;
- upis promjena podataka o Vlasnicima računa;
- vođenje podataka o povijesti transakcija za sve promjene na Vlasničkim pozicijama;
- uspoređivanje i usklađivanje između podataka upisanih u Depozitorij i onih koje je dostavio Član;
- dostava redovitih izvješća Članovima o Vlasnicima računa i s njima povezanim Vlasničkim pozicijama na način i u rokovima određenim Uputom Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij;
- dostava mjesečnog izvješća Vlasnicima računa koji su imali promjene na svojim Vlasničkim pozicijama tijekom mjeseca;
- dostava godišnjeg izvješća svim Vlasnicima računa - domaćim pravnim osobama, neovisno o nastalim promjenama u proteklih 12 mjeseci;
- provođenje Korporativnih akcija sukladno instrukcijama Člana Izdavatelja;
- dodjeljivanje Međunarodnog jedinstvenog identifikacijskog broja (ISIN) Vrijednosnim papirima Člana Izdavatelja sukladno standardima koje određuje ANNA;

- druge usluge sukladno odredbama Pravila i Uputa.

Usluge navedene u stavku 1. ovog članka smatraju se redovitim uslugama koje Agencija pruža Članovima Izdavateljima. Na zahtjev Člana Izdavatelja i uz plaćanje dodatne naknade, Agencija može Članu Izdavatelju pružati i usluge izvan okvira redovitih usluga.

Članovi Sudionici

Članak 57.

Agencija pruža sljedeće usluge Članovima Sudionicima temeljem načina pristupa uslugama koje je odabrao Član Sudionik i Uputama Agencije:

- otvaranje jednog ili više Računa vrijednosnih papira na kojem se vode Vlasničke pozicije Vrijednosnih papira Člana Sudionika, te Vlasničke pozicije za treće osobe za čije Vrijednosne papire Član skrbi ili s kojima upravlja;
- uvid u podatke o Vlasnicima računa koji su registrirali svoje Vlasničke pozicije s Članom Sudionikom;
- uvid u Vlasničke pozicije koje se vode na Računima vrijednosnih papira, a koje je Vlasnik računa registrirao s Članom;
- prijenos Vlasničkih pozicija u korist Vlasnika računa u slučaju kada prijenos ne nastaje temeljem postupka namire između Članova kako je utvrđeno u Glavi IV ovih Pravila, i u slučaju kada je Vlasnik računa Vlasničku poziciju registrirao s Članom Sudionikom;
- druge usluge sukladno odredbama Pravila i Uputa.

4.3. VRIJEDNOSNI PAPIRI

Članak 58.

Usluge koje Agencija pruža za pojedine Vrijednosne papire utvrđuju se ugovorom između Člana Izdavatelja i Agencije, kao i Pravilima i Uputom Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij, sukladno zakonu.

Prihvatanje Vrijednosnog papira u Depozitorij

Članak 59.

Vrijednosni papiri prihvatljivi su za upis i vođenje u Depozitoriju ako ispunjavaju sljedeće uvjete:

- vrijednosni papiri moraju biti izdani sukladno zakonu i statutu ili odluci Izdavatelja;
- vrijednosni papiri istog roda daju imateljima vrijednosnih papira ista prava;
- vrijednosni papiri nisu izdani u obliku isprava ili Izdavatelj pristaje dematerijalizirati sve isprave koje su mu predane sukladno Uputama Agencije ili se vrijednosni papiri vode u obliku elektroničkih zapisa u Stranom Depozitoriju;
- vrijednosni papiri se mogu voditi u obliku elektroničkih zapisa u središnjoj bazi podataka.

Dionice su prihvatljive za upis i vođenje u Depozitoriju ako su izdane kao dionice s nominalnim iznosom koji je jednak ili veći od zakonom utvrđenog iznosa ili dionice bez nominalnog iznosa koje se određuju brojem. Dionice bez nominalnog iznosa sudjeluju u temeljnom kapitalu društva u jednakim dijelovima.

Kada se u Depozitoriju provodi upis, preknjižba ili akcija temeljem bilo kojeg akta Agencije (Pravila, Uputa, Cjenik) ona se u slučaju dionica bez nominalnog iznosa odnosi na broj dionica na vlasničkoj poziciji odnosno na dio temeljnog kapitala koji se odnosi na te dionice.

Izdavatelji koji su obvezni postati Članovima Izdavateljima moraju osigurati da su njihovi vrijednosni papiri prihvatljivi za upis i vođenje u Depozitoriju.

4.4. RAČUNI VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Otvaranje Računa vrijednosnih papira

Članak 60.

Računi vrijednosnih papira otvaraju se u postupku prijenosa podataka iz registra vrijednosnih papira Izdavatelja u Depozitorij Agencije, ili na zahtjev domaćih ili stranih pravnih ili fizičkih osoba koje popune odgovarajući nalog propisan Uputama Agencije.

Skrbničke banke koje imaju status Članova Sudionika mogu otvoriti Skrbnički račun vrijednosnih papira na kojima se vode vrijednosni papiri nalogodavca. Skrbnički račun može biti: skrbnički račun na ime, skrbnički račun pod zaporkom i Zbirni račun. Skrbničke banke u skrbničkim knjigama drže podatke o identitetu nalogodavca. Vrijednosni papiri na skrbničkom računu vlasništvo su nalogodavca i moraju biti odvojeni od ostale imovine Skrbničke banke.

Vlasničke pozicije na Skrbničkom Zbirnom računu, Skrbničkom računu na ime i Skrbničkom računu pod zaporkom su registrirane sa Skrbničkom bankom koja je otvorila Račun vrijednosnih papira. Skrbnička banka u vrijeme otvaranja računa određuje da li se radi o računu na ime, računu pod zaporkom ili zbirnom računu. Skrbnička banka koja otvara Skrbnički račun odgovorna je za točnost podataka koji su potrebni za određivanje vlasnika vrijednosnih papira na skrbničkom računu.

Račun portfelja otvara Član Sudionik koji koristi usluge kao brokersko društvo, na ime nalogodavca s kojim je sklopio ugovor o upravljanju portfeljom vrijednosnih papira. Vlasničke pozicije na računu portfelja su registrirane s Članom Sudionikom koji je otvorio račun. Račun portfelja ne može se otvoriti na ime nalogodavatelja ako su nalogodavatelji suvlasnici.

Račun vrijednosnih papira može biti u suvlasništvu više osoba. Na suvlasničkom računu specificiraju se suvlasnički udjeli suvlasnika računa. Samo jedan suvlasnik računa, koji je ujedno i nositelj računa, ima pravo raspolaganja i obavljanja transakcija po suvlasničkom računu.

Zastupnički račun je račun koji otvara Agencija na temelju odredbi i pravnih akata o zakonskom zastupniku, kada je vlasnik vrijednosnog papira malodobna osoba, osoba kojoj je ograničena ili oduzeta poslovna sposobnost.

Zastupnički račun Agencija će otvoriti i temeljem ovjerene punomoći kojom vlasnik vrijednosnih papira povjerava upravljanje i raspolaganje svojim vrijednosnim papirima te ostarenje svih prava iz vrijednosnih papira trećoj osobi – zastupniku.

Društva za upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima mogu na temelju ugovora o upravljanju fondom otvoriti zastupnički račun na kojem vode vrijednosne papire fonda s kojim upravljaju.

Za potrebe provođenja korporativnih akcija Agencija će povjereniku ili Sudioniku na temelju ugovora ili punomoći otvoriti zastupnički račun, za vlasnike vrijednosnih papira koji sudjeluju u korporativnoj akciji.

Vlasnik vrijednosnih papira na Zastupničkom računu uvijek je zastupana osoba. Zastupnički račun ne može se otvoriti za suvlasnički račun.

Registrirane Vlasničke Pozicije

Članak 61.

Unutar svakog Računa vrijednosnih papira, Vlasnik računa može registrirati Vlasničke pozicije s Članovima Izdavateljima i Članovima Sudionicima.

Ista Vlasnička pozicija može istovremeno biti registrirana samo s jednim Članom.

Vlasničke pozicije registrirane s Članom Sudionikom nisu vlasništvo Člana Sudionika, ne čine dio imovine Člana Sudionika, ne ulaze u likvidacijsku ili stečajnu masu i ne mogu se koristiti za ispunjenje obveza Člana Sudionika prema Agenciji, drugim Članovima ili bilo kojoj trećoj osobi.

Kada je Vlasnička pozicija registrirana s Članom Sudionikom i dalje se smatra da je Član Sudionik drži u korist Vlasnika računa.

Registraciju Vlasničkih pozicija s Članom Sudionikom mora potvrditi Vlasnik računa, na način i u rokovima propisanim Uputom Središnje depozitarne agencije za korištenje Usluga prijeba i namire.

Kada je Vlasnička pozicija registrirana s Članom Izdavateljem smatra se da Vlasnik računa samostalno upravlja svojom Vlasničkom pozicijom.

Zatvaranje Računa vrijednosnih papira

Članak 62.

Račun vrijednosnih papira Agencija može zatvoriti na zahtjev Vlasnika računa podnesenog Agenciji. Agencija će zatvoriti Račun vrijednosnih papira u slučaju prestanka postojanja pravne osobe (stečaj, likvidacija, statusna promjena koja dovodi do brisanja pravne osobe u sudskom registru) i u slučaju smrti fizičke osobe, na temelju vjerodostojnih dokumenata podnesenih Agenciji u izvorniku ili ovjerenom preslici.

Agencija će zatvoriti Račun vrijednosnih papira i na zahtjev vlasnika računa, kojem je u Depozitoriju otvoreno više Računa vrijednosnih papira, ako vlasnik računa dostavi pisani zahtjev za objedinjavanje računa iz kojeg je vidljivo koji račun će ostati aktivan.

4.5. OSNIVANJE VLASNIČKIH POZICIJA VRIJEDNOSNIH PAPIRA KOJI SE VODE U DEPOZITORIJU

Postupak prijenosa podataka

Članak 63.

U Postupku prijenosa podataka iz Registra vrijednosnih papira Izdavatelja u Depozitorij Agencije, Agencija će Izdavatelju dostaviti podatke o prenijetim Vlasničkim pozicijama i o Računima vrijednosnih papira na koje su prenijete te Vlasničke pozicije.

Kao dio Postupka prijenosa, sljedeći podaci će se razmijeniti između Agencije i Izdavatelja:

- datum s kojim se podaci Izdavatelja prenose u Depozitorij;
- rok u kojem Izdavatelj treba dostaviti podatke Agenciji;
- rok u kojem je Agencija dužna obaviti prijenos podataka Izdavatelja u Depozitorij i u kojem Izdavatelju treba dostaviti izvješće o prijenosu radi provjere;
- rok u kojem je Izdavatelj dužan potvrditi točnost prenesenih podataka;
- datum od kada se Vrijednosni papir službeno vodi u Depozitoriju;
- Vlasničke Pozicije koje se nalaze unutar svakog pojedinog Računa vrijednosnih papira sa stanjem od kada se Vrijednosni papir službeno vodi u Depozitoriju.

Obveze Izdavatelja u Postupku prijenosa

Članak 64.

Izdavatelj treba obaviti prethodni postupak prijenosa kako bi dematerijalizirao što je više moguće Isprava na donositelja i na ime, u svrhu smanjivanja broja Isprava evidentiranih u Depozitoriju na minimum.

Podaci koje Izdavatelj dostavi Agenciji u Postupku prijenosa podataka smatraju se točnim, istinitim i pravovaljanim.

Agencija ne odgovara za štetu Članovima, vlasnicima vrijednosnih papira ili trećim osobama koja nastane temeljem neistinitih podataka koje je dostavio Izdavatelj tijekom Postupka prijenosa podataka. Svaki zahtjev za naknadu štete podnijet će se protiv Izdavatelja ili osobe koja je nezakonito upisana kao vlasnik u vrijeme Postupka prijenosa podataka.

Osnivanje Vlasničkih Pozicija

Članak 65.

Vlasničke pozicije na Računu vrijednosnih papira osnivaju se prijenosom nematerijaliziranih Vlasničkih pozicija iz Registra Izdavatelja u trenutku prijenosa u Depozitorij Agencije, u postupcima preknjižbe u Depozitoriju i u postupku Prijehoja i namire.

Agencija će otvoriti Račun vrijednosnih papira u Depozitoriju radi upisa Vlasničkih pozicija u Postupku prijenosa podataka, osim ako je Račun vrijednosnih papira već otvoren za upisanog vlasnika vrijednosnih papira.

Kada se Vlasnička pozicija prenese iz Registra Izdavatelja u Depozitorij Agencije, Vlasnik računa vrijednosnih papira na koji je Vlasnička pozicija prenesena smatrat će se vlasnikom vrijednosnih papira. Svaka osoba koja stekne vlasništvo prijenosom Vlasničke pozicije putem Agencije, valjano je stekla vlasništvo Vrijednosnih papira. Svaka osoba koja tvrdi da ima

pravo vlasništva nad Vrijednosnim papirima koji nisu upisani na njegovom Računu vrijednosnih papira, mora svoj zahtjev za utvrđivanje vlasništva upraviti protiv osobe na čijem su Računu vrijednosnih papira ti Vrijednosni papiri upisani.

Način i postupak za osnivanje Vlasničke pozicije na Računu vrijednosnih papira, kao i postupak dematerijalizacije Isprava pobliže je opisan u Uputama Agencije.

Nakon što je Vlasnička pozicija Vrijednosnog papira koji se vodi u Depozitoriju upisana u Depozitorij, nije moguće povući tu poziciju iz Depozitorija i zamijeniti je fizičkom ispravom koja dokazuje vlasništvo.

Članak 66.

Iznimno od članka 65., stavak 1., Vlasničke pozicije na Računu vrijednosnih papira za vrijednosne papire koji se vode u obliku elektroničkih zapisa u Stranom depozitoriju osnivaju se namirom Prekograničnih transakcija.

Agencija je obvezna u Stranom depozitoriju otvoriti račun vrijednosnih papira u korist Vlasnika računa (račun klijenata) na kojem se vodi ukupna količina vrijednosnih papira koji su u računalnom sustavu Agencije upisani na Računima vrijednosnih papira u Depozitoriju.

Vrijednosni papiri izdani u obliku isprave

Članak 67.

Vlasnik vrijednosnog papira koji je izdan u obliku isprave, a nije predan Izdavatelju u postupku dematerijalizacije, ne upisuje se kao Vlasnik računa u Depozitorij i ne dobiva Vlasničku poziciju. Izdavatelj nastavlja voditi registar za takve vrijednosne papire sve dok se ne dematerijaliziraju, u kojem je trenutku Izdavatelj dužan izvijestiti Agenciju o Vlasničkoj poziciji.

Agencija ne obavlja Usluge vezane za Vlasničke pozicije koje se dokazuju fizičkim ispravama.

Registar Izdavatelja

Članak 68.

Dio Registra vrijednosnih papira Izdavatelja koji se odnosi na dematerijalizirane vrijednosne papire prestaje važiti danom okončanja Postupka prijenosa podataka iz Izdavateljevog registra u Depozitorij. Izdavatelj nastavlja voditi Registar vrijednosnih papira za Vrijednosne papire izdane u obliku isprave (uključujući nove Isprave izdane kao privatno izdanje) do trenutka dematerijalizacije.

Potvrde i drugi akti Izdavatelja kojima se dokazuje vlasništvo za sve nematerijalizirane Vlasničke pozicije prestaju važiti danom prijenosa u Depozitorij Agencije.

Nova izdanja

Članak 69.

Izdavatelj koji je Član Agencije dužan je svako izdanje vrijednosnih papira uz javni poziv izdati u nematerijaliziranom obliku.

Način i postupak otvaranja Računa vrijednosnih papira i osnivanja Vlasničkih pozicija u slučaju novih izdanja vrijednosnih papira iz stavka 1. ovog članka utvrđuju se sukladno Pravilima i odnosnim odredbama Uputa za Korporativne akcije.

Suspenzija Vrijednosnih papira

Članak 70.

Agencija može, privremeno ili trajno, uz suglasnost Komisije, prestati pružati pojedine Usluge za pojedine Vrijednosne papire ako je trgovanje tim Vrijednosnim papirom suspendirano i zbog ozbiljnog poremećaja na tržištu kapitala.

Članak 71.

Prije obustave pružanja pojedinih usluga u slučajevima iz članka 70. ovih Pravila, Agencija je dužna o suspendiranju vrijednosnih papira obavijestiti sve Članove Usluga prijeboja i namire i Usluga Depozitorija.

Promjene Vlasničkih pozicija i Postupak prijeboja i namire

Članak 72.

Kao dio Usluga prijeboja i namire Agencija automatski prima obavijesti o promjenama u Vlasničkim pozicijama koje su rezultat Trgovanja na tržištu. Agencija mora izvršiti konačan i neopoziv prijenos Vlasničkih pozicija s Računa vrijednosnih papira prodavatelja na Račun vrijednosnih papira kupca, sukladno Pravilima Sustava prijeboja i namire i Uputom Središnje depozitarne agencije za korištenje Usluga prijeboja i namire.

Član ne može izvršiti niti može tražiti bilo kakve promjene Vlasničkih pozicija koje su rezultat Trgovanja na tržištu.

Promjene Vlasničkih pozicija koje nisu povezane s Trgovanjima na tržištu

Članak 73.

Upis promjena osobnih podataka o Vlasnicima računa, Vlasničkih pozicija i druge promjene koje nisu povezane s Trgovanjem na tržištu obavljaju se temeljem naloga Vlasnika računa ili odluke suda ili tijela državne uprave ili lokalne samouprave, sukladno Pravilima i Uputom Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij. Članovi mogu upisati samo one promjene koje se odnose na registrirane pozicije s Članom.

Nalozi za vrste promjena koje su navedene u stavku 1. ovog članka bit će standardizirani prema obliku i sadržaju propisanom Uputom Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij.

Član koji ima izravan pristup bazi podataka Depozitorija dužan je provesti upis promjena podataka sukladno Pravilima i Uputom Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij koje opisuju korištenje sustava za ove vrste upisa. Član mora čuvati na sigurnom mjestu izvorne isprave temeljem kojih se obavlja upis, te obaviti upis sukladno nalogu.

Član koji nema izravan pristup bazi podataka Depozitorija dužan je popuniti odgovarajući standardizirani nalog koji se podnosi Agenciji radi upisa u sustav kako je to navedeno u Uputama Agencije. Član mora na sigurnom mjestu čuvati izvorne isprave temeljem kojih se obavlja upis, te dostaviti nalog Agenciji radi upisa.

Agencija je dužna, temeljem standardiziranog naloga kojeg joj dostavi Član u ime Vlasnika računa, izvršiti upis sukladno nalogu na način određen Uputom Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij.

Agencija je dužna obaviti upis promjena podataka na zahtjev Vlasnika računa sukladno ovim Pravilima i Uputom Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij. Agencija mora na sigurnom mjestu čuvati izvorne isprave temeljem kojih se obavlja upis, te mora upisati promjenu sukladno nalogu.

Izravan pristup Uslugama Depozitorija

Članak 74.

Izdavatelj koji je Izravni član ima neposredan uvid u podatke koji se vode za sve Vlasnike računa s postojećim ili prijašnjim Vlasničkim pozicijama Vrijednosnih papira tog Člana, te u Vlasničke pozicije Vrijednosnih papira tog Člana koje drži svaki Vlasnik računa.

Izdavatelj koji je Izravni član može obavljati upis promjena Vlasničkih pozicija sukladno Uputi Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij u odnosu na pozicije koje su registrirane s Izdavateljem i to samo ako te promjene Vlasničkih pozicija ne proizlaze iz Trgovanja na tržištu.

Izdavatelj koji je Izravni član ne može otvarati nove Račune vrijednosnih papira ili upisivati promjene podataka o Vlasnicima računa na Računima vrijednosnih papira. Član Izdavatelj može dostavljati odgovarajuće obrasce Agenciji u ime Vlasnika računa kako bi zatražio takve promjene sukladno Uputi Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij.

Izdavatelj koji je Izravni član prima izvješća od Agencije elektroničkim putem.

Neizravan pristup Uslugama Depozitorija

Članak 75.

Izdavatelju koji je Neizravan član Agencija dostavlja izvješća o Vlasnicima računa i Vlasničkim pozicijama u pisanom ili elektroničkom obliku na odgovarajućem mediju.

Zahtjevi za promjenama podataka koji se vode u Depozitoriju, bilo da se odnose na Vlasničke pozicije ili na Vlasnika računa koji se mogu dostaviti Agenciji u ime Vlasnika računa, moraju se dostaviti Agenciji na odgovarajućim obrascima sukladno Uputi Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij.

Odgovornost Članova Izdavatelja i Članova Sudionika

Članak 76.

Članovi Izdavatelji i Članovi Sudionici koji su Izravni članovi odgovaraju za štetu koja nastane zbog nepravovremenog upisa ili upisa obavljenog protivno nalogu Vlasnika računa.

Članovi Izdavatelji i Članovi Sudionici, bilo da su Izravni ili Neizravni članovi, odgovaraju za štetu koja nastane zbog nepravovremene dostave naloga za upis Agenciji, te zbog dostave nepotpunog naloga ili naloga za upis koji je protivan instrukcijama Vlasnika računa.

Nadzor Izravnih Članova Izdavatelja i Članova Sudionika od strane Agencije

Članak 77.

Agencija ima pravo nadzirati rad Izravnog člana kako bi osigurala da Član obavlja poslove sukladno Pravilima i odredbama Uputa Agencije.

Član je dužan ovlaštenoj osobi Agencije omogućiti nadzor iz stavka 1. ovoga članka, te joj omogućiti pristup svim potrebnim ispravama i podacima.

Ako Agencija utvrdi da Član krši odredbe Pravila i Uputa za Izravnog člana, Agencija je ovlaštena oduzeti tom Članu status Izravnog člana kojeg je prije imao.

Izvješćivanje Vlasnika računa

Članak 78.

Agencija dostavlja Vlasnicima računa izvješća o njihovim Vlasničkim pozicijama i promjenama na njima na način i u razdobljima propisanim Pravilima i Uputom Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij.

4.6. STJECANJE VLASNIŠTVA I DRUGIH PRAVA

Upis vlasništva

Članak 79.

Prava i ovlaštenja koja proizlaze iz vlasništva Vrijednosnih papira stječu se danom kada je Vlasnička pozicija upisana na Računu vrijednosnih papira Vlasnika računa u računarskom sustavu Agencije. Promjena vlasništva obavlja se prijenosom Vlasničke pozicije s Računa vrijednosnih papira prethodnog vlasnika na Račun vrijednosnih papira stjecatelja.

Upis vlasništva temeljem dematerijalizacije Isprava obavlja se temeljem utvrđenja Izdavatelja o tome tko je zakoniti vlasnik Isprave.

Založno pravo

Članak 80.

Vlasnik računa (zalagodavatelj) može ponuditi Slobodnu vlasničku poziciju (otplaćenu i neotplaćenu) zalogoprimatelju u svrhu zasnivanja založnog prava.

Zalogoprimatelj mora biti Vlasnik računa vrijednosnih papira koji je otvoren u Depozitoriju. Ako to nije slučaj, Agencija će otvoriti zalogoprimatelju Račun vrijednosnih papira sukladno Uputi Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij.

Izdavatelj koji je Izravni član, Član Sudionik koji koristi usluge kao Sudionik novčanog tržišta ili kao skrbnička banka i Agencija mogu upisati založno pravo na Vlasničkim pozicijama u korist zalogoprimatelja u skladu s Uputom Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij.

Izdavatelj koji je Izravni član i Član Sudionik koji obavlja upis založnog prava mora utvrditi postojanje pisanog ugovora, sudske odluke ili druge pisane isprave koja, sukladno zakonu, predstavlja valjani pravni temelj za zasnivanje založnog prava te mora pohraniti i čuvati primjerak takve isprave u svojoj arhivi prije nego što upiše založno pravo u korist zalogoprimatelja. U tom slučaju Agencija nije obvezna utvrditi postoji li ugovor, sudska odluka ili druga isprava te nije obvezna utvrditi da je bilo koja obveza sadržana u takvim ispravama ispunjena u svezi s upisom založnog prava.

Kada je od Agencije zatraženo da upiše založno pravo Agencija mora utvrditi postojanje pisanog ugovora, sudske odluke ili druge pisane isprave koja, sukladno zakonu, predstavlja valjani pravni temelj za zasnivanje založnog prava, te mora pohraniti i čuvati primjerak takve isprave u svojoj arhivi prije nego što upiše založno pravo u korist zalogoprimatelja.

Jednom kada je založno pravo upisano, založena Vlasnička pozicija razvrstava se kao Založena pozicija te podliježe Uvjetima koji su joj priključeni u trenutku kada je založno pravo upisano.

Prava i ovlaštenja koja proizlaze iz Založene pozicije raspodjeljuju se sukladno Uvjetima koji su joj bili priključeni u trenutku upisa založnog prava, a sve sukladno zakonu.

Dobrovoljni prestanak Založene pozicije

Članak 81.

Založena pozicija može dobrovoljno prestati na zahtjev zalagodavatelja i uz pristanak zalogoprimatelja ili na neki drugi pravno dopušteni način.

Kada je Založena pozicija dobrovoljno prestala, vraća se na status Vlasničke pozicije koja je postojala prije nego što je založno pravo zasnovano.

Prisilni prestanak Založene pozicije

Članak 82.

Agencija će udovoljiti odluci suda ili drugog nadležnog tijela o prisilnom prestanku Založene pozicije, ili zahtjevu zalogoprimatelja za prisilni prestanak Založene pozicije, koji je zahtjev

sukladan zakonu, te će prenijeti Vrijednosne papire sukladno uputama sadržanim u takvoj odluci ili zahtjevu, na način koji je sukladan Uputi Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij, a pod uvjetom da je vlasnička pozicija registrirana s izdavateljem vrijednosnih papira.

Fiducijarni prijenos vlasništva Vrijednosnih papira u svrhu osiguranja (fiducijarno vlasništvo)

Članak 83.

Vlasnik računa (prenositelj) može u svrhu osiguranja prenijeti na drugu osobu (osoba na koju se prenosi) Slobodne vlasničke pozicije (otplaćene i neotplaćene).

Osoba na koju se prenose Vlasničke pozicije mora biti Vlasnik računa vrijednosnih papira koji je otvoren u Depozitoriju. Ako to nije slučaj, Agencija će, sukladno Uputi Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij, za tu osobu otvoriti Račun vrijednosnih papira.

Izdavatelj koji je Izravni član, Hrvatska narodna banka i Agencija mogu upisati fiducijarni prijenos vlasništva u korist osobe na koju se Vlasničke pozicije prenose.

Izdavatelj koji je Izravni član koji obavlja upis fiducijarnog vlasništva mora utvrditi postojanje pisanog ugovora, sudske odluke ili druge isprave koja, sukladno zakonu, predstavlja valjani pravni temelj za fiducijarni prijenos vlasništva, te mora pohraniti i čuvati primjerak takve isprave u svojoj arhivi prije nego što upiše fiducijarni prijenos vlasništva u korist osobe na koju se Vlasničke pozicije prenose. Kada Izdavatelj koji je Izravni član upisuje fiducijarni prijenos vlasništva, Agencija nije obvezna utvrditi postoji li ugovor, sudska odluka ili druga isprava, te nije obvezna utvrditi da je bilo koja obveza sadržana u takvim ispravama ispunjena u svezi s upisom fiducijarnog vlasništva.

Kada Hrvatska narodna banka odobri banci kratkoročni kredit za likvidnost, upis fiducijarnog vlasništva obavlja se sukladno Uputi Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij. Agencija nije obvezna utvrditi postoji li valjani pravni temelj za fiducijarni prijenos vlasništva i nije obvezna utvrditi da je bilo koja obveza sadržana u ispravama ispunjena u svezi s upisom fiducijarnog vlasništva.

Kada je od Agencije zatraženo da upiše fiducijarno vlasništvo, Agencija mora utvrditi postojanje pisanog ugovora, sudske odluke ili druge pisane isprave koja, sukladno zakonu, predstavlja valjani pravni temelj za fiducijarni prijenos vlasništva, te mora pohraniti i čuvati primjerak takve isprave u svojoj arhivi prije nego što upiše fiducijarni prijenos vlasništva u korist osobe na koju se Vlasničke pozicije prenose.

Sukladno zakonu, te ovisno o sadržaju pravnih isprava koje predstavljaju pravni temelj za upis fiducijarnog vlasništva, Vlasničkim pozicijama nad kojima postoji fiducijarno vlasništvo mogu biti priključeni različiti Uvjeti. Postupak Agencije glede takvih Uvjeta opisan je Uputom Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij.

Dobrovoljni prestanak fiducijarno prenesene pozicije

Članak 84.

Fiducijarno prenesena pozicija može dobrovoljno prestati na zahtjev prenositelja i uz pristanak osobe na koju je prenesena ili na neki drugi pravno dopušteni način.

Kada je fiducijarno prenesena pozicija dobrovoljno prestala, vraća se na status Vlasničke pozicije koja je postojala prije fiducijarnog prijenosa vlasništva.

Prisilni prestanak fiducijarno prenesene pozicije

Članak 85.

Agencija će udovoljiti odluci suda ili drugog nadležnog tijela o prisilnom prestanku fiducijarno prenesene pozicije, ili zahtjevu osobe na koju je Vlasnička pozicija prenesena za prisilan prestanak fiducijarno prenesene pozicije, koji je zahtjev sukladan zakonu, te će prenijeti Vrijednosne papire sukladno uputama sadržanim u takvoj odluci ili zahtjevu na način koji je sukladan Uputi Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij.

Ovrha i privremene mjere

Članak 86.

Upis ovrhe ili privremenih mjera u vezi Vrijednosnih papira obavlja se, sukladno zakonu, prijenosom na blokiranu Vlasničku poziciju.

Nakon što je Vlasnička pozicija blokirana kao što je navedeno u stavku 1. ovoga članka, svi daljnji upisi obavljat će se isključivo temeljem odluke suda ili tijela državne uprave.

4.7. KORPORATIVNE AKCIJE

Članak 87.

Korporativne akcije uključuju distribucije, kapitalizacije i privilegije koje pripadaju Vlasnicima računa temeljem njihovog vlasništva Vrijednosnih papira.

Distribucijske Korporativne akcije uključuju podjelu dividende u novcu, podjelu dividende u vrijednosnim papirima, podjelu bonusnih dionica, plaćanja kamata na obveznice, plaćanja glavnice iz obveznica, te izdavanje prava i varanata.

Kapitalizacijske Korporativne akcije uključuju pribavljanje novog kapitala, podjelu ili spajanje dionica, promjene tvrtke, pripajanja, preoblikovanja i druge statusne promjene.

Privilegijske Korporativne akcije uključuju postupanje s ponudama za kupnju dionica, ostvarivanje prava i varanata i zamjene jednog Vrijednosnog papira za drugi.

Obveze Člana Izdavatelja

Članak 88.

Glede onih Korporativnih akcija koje se provode putem Agencije, Član Izdavatelj je dužan ispuniti sve obveze koje se odnose na potpunu i pravovremenu dostavu podataka, vrijednosnih papira, novčanih sredstava i drugih materijala koji su određeni Uputama Agencije.

Obveze Agencije

Članak 89.

Obveza je Agencije djelovati za račun Izdavatelja u sljedećim vrstama Korporativnih akcija:

- distribucija ovlaštenja u obliku Vrijednosnih papira;
- promjena u temeljnom kapitalu Izdavatelja koja uključuje izdavanje ili prestanak Vrijednosnih papira;
- privilegije koje su u obliku izdavanja Vrijednosnih papira.
- obračun prava glasa.

Obveza Agencije je da u izvršavanju Korporativnih akcija za račun Izdavatelja koje su uključene u stavku 1. ovog članka slijedi postupak opisan u Uputama Agencije.

Sve vrste Korporativnih akcija koje nisu uključene u stavku 1. ovoga članka, Član Izdavatelj može sam provoditi ili može sklopiti ugovor s Agencijom za provođenje tih Korporativnih akcija. Kada Član Izdavatelj odabere sam provoditi Korporativnu akciju, Agencija će Članu Izdavatelju dostaviti izvješće o Vlasnicima računa i njihovim Vlasničkim pozicijama sa stanjem na dan koji je odredio Član Izdavatelj.

Kada Član Izdavatelj odabere Agenciju da u njegovo ime provede određenu Korporativnu akciju, obveze Agencije u provođenju akcije utvrđuju se ugovorom između Izdavatelja i Agencije koji slijedi postupak opisan u Uputama Agencije za Korporativne akcije.

Obračun, obustava i uplata poreza po oporezivim primicima iz korporativnih akcija za koje je Agencija određena kao porezni i platni agent, obveza je:

- Člana Sudionika - Skrbničke banke za primitke ostvarene po vrijednosnim papirima ubilježenima na skrbničkim računima otvorenima za više od jednog investitora ili za investitore za koje nisu utvrđeni podaci potrebni za određivanje i podmirenje porezne obveze;
- Člana Sudionika – brokerskog društva za primitke ostvarene po vrijednosnim papirima ubilježenima na Računima portfelja kojima brokersko društvo upravlja ukoliko za klijenta nisu utvrđeni podaci potrebni za određivanje i podmirenje porezne obveze.

Niti Agencija niti isplatitelj ne preuzimaju odgovornost za obračun, obustavu ili uplatu poreza koju za oporezive primitke svojih klijenata po skrbničkim računima provodi Član Sudionik - Skrbnička banka odnosno po Računima portfelja Član Sudionik - brokersko društvo.

Agencija ne preuzima odgovornost za podatke koji se odnose na postupak oporezivanja, a koje je dostavio investitor, Član Sudionik - Skrbnik za skrbnički račun ili brokersko društvo koje upravlja Računom portfelja. Niti Agencija, niti isplatitelj ne preuzimaju odgovornost ukoliko su se u postupku oporezivanja pouzdali u prijavljene podatke kao točne.

Dividende i druga korporativna ovlaštenja dodjeljuju se Vlasniku računa. Ako Vlasnik računa ujedno nije i vlasnik Vrijednosnih papira, Vlasnik računa obavezan je proslijediti dividendu i druga ovlaštenja vlasnicima Vrijednosnih papira, te Agencija ne odgovara vlasnicima Vrijednosnih papira ako to Vlasnik računa propusti učiniti.

Članak 90.

Agencija je dužna provesti sve naloge Člana Izdavatelja glede Korporativnih akcija, pod uvjetima, na način i u rokovima propisanim Uputama za Korporativne akcije i Uputom Središnje depozitarne agencije za provedbu upisa u Depozitorij.

4.8. UPIS PRESTANKA VRIJEDNOSNOG PAPIRA U DEPOZITORIJU

Članak 91.

Upis prestanka Vrijednosnog papira u Depozitoriju obavlja se temeljem naloga Člana Izdavatelja, odluke suda, upisom njegova prestanka u Stranom Depozitoriju ili izdavanjem pojedinačnih isprava u Stranom Depozitoriju za vrijednosne papire koji se vode u Stranom Depozitoriju.

Ukoliko se u Stranom Depozitoriju izdaju pojedinačne isprave o vrijednosnom papiru, obveza je Agencije da ih po primitku isporuči Vlasnicima Računa na kojima je u Depozitoriju upisan vrijednosni papir. Ukoliko se isprava iz bilo kojih razloga ne može isporučiti, Agencija ili osoba koju ona ovlasti ovlaštena je u svoje ime a za račun Vlasnika Računa preuzeti pojedinačne isprave i poduzimati druge radnje u korist Vlasnika Računa o njegovom trošku.

Član Izdavatelj može dati nalog za upis prestanka Vrijednosnog papira u slučaju Korporativne akcije koja ima za posljedicu prestanak ili zamjenu svih Vlasničkih pozicija tog Vrijednosnog papira.

Članak 92.

Upis prestanka Vrijednosnog papira u Depozitoriju obavlja Agencija nakon okončanja svih preostalih transakcija i nakon ispunjenja svih obveza koje se odnose na taj Vrijednosni papir, i to na način i u rokovima propisanim Uputama Agencije.

5. PRAVILA ZA USLUGE PRIJEBOJA I NAMIRE

5.1. OPĆE ODREDBE

Članak 93.

Članovi Sudionici koriste usluge Agencije za prijeboj i namiru Transakcija.

Transakcije mogu biti Trgovanja na tržištu o kojima burza ili uređeno javno tržište izvješćuje Agenciju ili mogu biti Ugovorne preknjižbe o kojima Članovi Sudionici koji su ih sklopili, izvješćuju Agenciju.

Članovi Sudionici pristaju na primjenu Pravila i Upute Središnje depozitarne agencije za korištenje Usluga prijeboja i namire, te se obvezuju da će izvršiti plaćanje i obaviti predaju Vrijednosnih papira u Pojedinačnoj namiri, Ugovornoj namiri i Namiri zamjenom vrijednosnih papira.

Prihvatljivost Vrijednosnih papira

Članak 94.

Vrijednosni papir se može uključiti u Usluge prijeboja i namire, ako je Vrijednosni papir upisan i vodi se u Depozitoriju. Prijeboj i namira obavlja se samo u odnosu na Slobodne i potpuno otplaćene Vlasničke pozicije na Računima vrijednosnih papira.

Agencija će svaki Vrijednosni papir koji se vodi u Depozitoriju nastojati uključiti u Usluge prijeboja i namire čim to prije bude moguće nakon njegovog prihvata u Depozitorij. Točno vrijeme uključivanja ovisit će o operativnim kapacitetima Agencije i mogućnostima Agencije da procijeni rizik prijeboja i namire koji je vezan uz taj Vrijednosni papir.

Obavješćivanje o prihvatljivosti Vrijednosnog papira

Članak 95.

Kada Agencija odluči da je Vrijednosni papir prihvatljiv za Usluge prijeboja i namire, o tome će izvijestiti Izdavatelja vrijednosnog papira i sve Članove Sudionike. U obavijesti Agencije odredit će se prvi dan trgovanja nakon kojeg će se Transakcije s tim Vrijednosnim papirom uključiti u Usluge prijeboja i namire.

Agencija je dužna dostaviti obavijest Članovima za vrijednosni papir kojim se trguje na burzi i drugim uređenim javnim tržištima, najkasnije 10 radnih dana prije dana uključivanja Vrijednosnog papira u Usluge prijeboja i namire odnosno za Vrijednosni papir kojim se do trenutka uključivanja u Usluge prijeboja i namire u prethodnih 90 dana nije trgovalo na burzi i drugim uređenim javnim tržištima, najkasnije 5 radnih dana prije uključivanja vrijednosnog papira u Usluge prijeboja i namire.

Trgovanja na tržištu

Članak 96.

Transakcije s Prihvatljivim vrijednosnim papirima sklopljene na Tržištu uključuju se u Usluge prijeboja i namire. Transakcije s Vrijednosnim papirima koji još nisu prihvatljivi za Usluge prijeboja i namire koje pruža Agencija ne uključuju se u postupak prijeboja i namire. Promjene vlasništva koje nastanu temeljem Transakcija s Vrijednosnim papirima koji nisu prihvatljivi za Usluge prijeboja i namire, obavljat će se prijenosom Vlasničkih pozicija s jednog Računa vrijednosnog papira na drugi sukladno članku 73. ovih Pravila.

O podacima o Transakcijama s Vrijednosnim papirima koji nisu prihvatljivi za Usluge prijeboja i namire Članovi se izvješćuju odvojeno od Transakcija s Prihvatljivim vrijednosnim papirima.

Članak 97.

Članovi i Agencija dužni su ispuniti sve obveze iz Transakcija koje su uključene u Sustav prijeboja i namire kako je to utvrđeno ovim Pravilima i Uputom Središnje depozitarne agencije za korištenje Usluga prijeboja i namire.

Obračunski novčani računi i obračunski računi Vrijednosnih papira

Članak 98.

Sudioniku koji koristi Usluge prijeboja i namire sukladno članku 105. i 106. ovih Pravila, Agencija će otvoriti:

- obračunski račun Vrijednosnih papira na kojem se vode tražbine i obveze Člana koje glase na Vrijednosne papire iz Ugovorne namire;
- Račun za tražbine i obveze koje glase na novac u Ugovornoj namiri;
- Račun za tražbine i obveze koje glase na novac u Pojedinačnoj namiri;
- druge račune Vrijednosnih papira i novčane račune kada to je potrebno sukladno Uputama.

Ovi obračunski računi Vrijednosnih papira i novčani računi koriste se za utvrđivanje prava i obveza između Člana i Agencije koji nastanu u postupku namire.

5.2. PRIJEBOJ I NAMIRA

Trgovanje na tržištu

Članak 99.

Podatke o Trgovanjima na tržištu Tržište istog dana dostavlja Agenciji kada je Transakcija sklopljena (tzv. T+0), u obliku i roku propisanom Uputama i ugovorima zaključenim između Agencije i Tržišta.

Podaci o Trgovanju na tržištu se, između ostalog, sastoje od: podataka o Tržištu na kojem je sklopljena Transakcija, o "boardu" gdje je ona sklopljena, o Datumu transakcije, Danu namire, o Članovima - kupcu i prodavatelju, o Vrijednosnom papiru, količini kupljenih i prodanih, odnosno zamjenjenih Vrijednosnih papira, cijeni po kojoj su Vrijednosni papiri

kupljeni i prodani, odnosno omjer zamjene Vrijednosnih papira, te o ukupnoj vrijednosti Transakcije.

Članak 100.

Primitkom podataka od tržišta smatra se da su trgovanja na tržištu konačna i Članovi ne mogu provesti nikakvu izmjenu u svezi tih trgovanja ili ih otkazati.

Trgovanje na tržištu može se otkazati ili izmijeniti na temelju naloga Komisije za vrijednosne papire, odluke pravosudnog tijela ili tijela državne uprave.

Agencija može provesti izmjene glede trgovanja ili ih otkazati radi otklanjanja pogreške prilikom sklapanja Transakcije, o čemu obavještava mjesto trgovanja, Komisiju za vrijednosne papire i sudionike koji su učestvovali u toj transakciji.

Agencija može provesti izmjene glede roka namire vrijednosnih papira na zahtjev Člana kupca i Člana prodavatelja kada se transakcija namiruje u postupku Pojedinačne namire i Namire zamjenom vrijednosnih papira, o čemu obavještava Komisiju.

Otkazivanje Trgovanja na tržištu koje se namiruje putem Ugovorne namire ili izmjena namire ne može se obaviti na Dan namire ili nakon Dana namire.

U slučaju otkazivanja Trgovanja ili izmjene namire Agencija je obvezna obaviti novi obračun za namiru, te o tome obavijestiti Članove Sudionike čija su potraživanja ili obveze promijenjena.

Ugovorna preknjižba

Članak 101.

Ugovorna preknjižba nastaje u sustavu Prijeboga uparenjem instrukcija Članova Sudionika radi izvršenja Namire između Članova, za svoj račun ili za račun svojih investitora. Namira može biti uz plaćanje sredstava ili bez plaćanja sredstava.

Tijekom unosa instrukcija Članovi Sudionici mogu izmijeniti uvjete u instrukciji.

Kada instrukcije Članova Sudionika budu uparene, Ugovorna preknjižba smatra se sklopljenom i spremnom za namiru.

Ugovornu preknjižbu ovlašteni su kroz sustav unositi Članovi Sudionici radi izvršenja namire transakcija sklopljenih sukladno Zakonu.

Članovima Sudionicima - ovlaštenim društvima dozvoljeno je kroz sustav unositi Ugovornu preknjižbu radi izvršenja namire sklopljenog ugovora o zajmu, te ugovora o zamjeni koji je posljedica realizirane javne dražbe (zamjena prava za vrijednosne papire).

Članovima Sudionicima - brokerskim društvima i bankama kada obavljaju poslove brokerskog društva nije dozvoljeno kroz sustav unositi Ugovornu preknjižbu radi izvršenja namire transakcija:

- kupnje i prodaje vrijednosnog papira u svoje ime i za račun nalogodavca;
- kupnje i prodaje vrijednosnog papira u svoje ime i za svoj račun;
- kupnje i prodaje vrijednosnog papira za nalogodavca – vlasnika portfelja;
- provođenja ugovora o kupoprodaji i izjava o prijenosu vrijednosnih papira sklopljenih izvan tržišta;

- provođenja ugovora o darovanju, rješenja o nasljeđivanju i drugih isprava koje su temelj za prijenos vrijednosnog papira.

Članovima Sudionicima - brokerskim društvima i bankama kada obavljaju poslove brokerskog društva nije dozvoljeno kroz sustav unositi Ugovornu preknjižbu radi izvršenja namire transakcija sklopljenih između dva brokerska društva i/ili dvije banke kada obavljaju poslove brokerskog društva i unutar istih.

Članovima Sudionicima - Skrbničkim bankama nije dozvoljeno kroz sustav unositi Ugovornu preknjižbu radi izvršenja namire transakcija sklopljenih između dvije Skrbničke banke ili unutar iste Skrbničke banke.

Članak 102.

Članovi Sudionici ne mogu izmijeniti niti otkazati Ugovornu preknjižbu nakon što je potvrde obje strane.

Agencija može radi otklanjanja pogreške prilikom sklapanja Ugovornu preknjižbu otkazati ili izmijeniti.

Kada je Ugovorna preknjižba uključena u postupak Ugovorne namire, njena izmjena ili otkazivanje ne može se obaviti na Dan namire ili nakon Dana namire.

U slučaju izmjene ili otkazivanja Ugovorne preknjižbe Agencija je obvezna obaviti novi obračun obveza za namiru, te izvijestiti Članove Sudionike o učinku izmjena.

Članak 103.

Prekogranične transakcije nastaju u Sustavu dostavom podataka Članova Sudionika i članova Stranog depozitorija.

Na Prekogranične transakcije primjenjuju se odredbe Pravila koje vrijede za Ugovorne preknjižbe.

Vrste prijeloja i namire

Članak 104.

Agencija obavlja 3 (tri) vrste prijeloja i namire:

- Ugovornu namiru;
- Pojedinačnu namiru,
- Namiru zamjenom vrijednosnih papira

Ugovorna i Pojedinačna namira su oblici Namire Transakcije prodaje i kupnje vrijednosnih papira, a provode se zamjenom vrijednosnih papira za novac.

Namira zamjenom vrijednosnih papira je oblike namire Transakcije zamjene vrijednosnih papira, a provodi se zamjenom vrijednosnih papira za druge vrijednosne papire.

Pristup Ugovornoj namiri

Članak 105.

Pristup Ugovornoj namiri za Transakcije u pogledu svakog pojedinog Dana namire imaju svi Članovi Sudionici čiji dnevni izračun pretpostavljene gornje granice namire koju je izračunala Agencija ne prelazi postotak, utvrđen člankom 140. stavak 2. Pravila, odnosno ukoliko su u postupku uplate dodatnog doprinosa u Jamstveni fond unutar roka utvrđenog ovim Pravilima. Svi Članovi Sudionici za koje na način zadovoljavajući za Agenciju jamči drugi Član Sudionik, imaju pristup Ugovornoj namiri u pogledu Transakcija za svaki pojedini Dan namire. Član Sudionik koji jamči za drugoga mora imati pristup Ugovornoj namiri kako je to određeno stavkom 1. ovog članka.

Pristup Pojedinačnoj namiri i Namiri zamjenom vrijednosnih papira

Članak 106.

Svi Članovi Sudionici imaju pristup Pojedinačnoj namiri i Namiri zamjenom vrijednosnih papira.

Razvrstavanje Transakcija

Članak 107.

Po primitku Transakcija koje se smatraju konačnim i spremnim za Namiru, Agencija će razvrstati Transakcije prema vrsti prijeboja i namire koja će se primijeniti.

Transakcije se razvrstavaju u Ugovornu namiru ako ispunjavaju sljedeće uvjete:

- i Član kupac i Član prodavatelj imaju pristup Ugovornoj namiri sukladno članku 105. Pravila;
- Transakcija nije visokorizična transakcija sukladno odluci Agencije;
- nije Ugovorna preknjižba između dva različita brokerska društva;
- nije Ugovorna preknjižba koja se ima obaviti bez plaćanja sredstava, osim kada je Ugovorna preknjižba kontranalog Člana i datum namire je veći od tekućeg datuma;
- Transakcija nije s vrijednosnim papirima izdavatelja nad kojim je otvoren stečajni postupak;
- Transakcija nije Prekogranična transakcija.

Na sve Transakcije koje su nastale sklapanjem ugovora o prodaji i kupnji vrijednosnih papira, a koje ne ispunjavaju uvjete za Ugovornu namiru primjenjuje se postupak Pojedinačne namire.

Na transakcije koje su nastale sklapanjem ugovora o zamjeni vrijednosnih papira primjenit će se postupak Namire zamjenom vrijednosnih papira.

Promjena vrste Namire

Članak 108.

Do Dana Namire, Agencija ima pravo za bilo koju Transakciju koja je nastala sklapanjem ugovora o prodaji i kupnji promijeniti postupak namire iz Ugovorne namire u Pojedinačnu namiru i obrnuto.

O bilo kojoj promjeni u vrsti namire mora se izvijestiti sve Članove Sudionike na koje ta promjena utječe.

Izveščivanje Članova - Ugovorna namira

Članak 109.

Agencija će dostaviti detaljno izvješće o Transakcijama za koje je primjenjena Ugovorna namira. Izvješće mora sadržavati sve podatke vezane za Transakcije, te u izvješću mora biti određeno kolike su na Dan namire ukupne novčane obveze i obveze u Vrijednosnim papirima iz Transakcija.

U ukupne novčane obveze uključuje se iznos Pripadajućeg dijela kamata za dužničke vrijednosne papire s periodičnom isplatom kamata.

U slučaju da stanje novčanih obveza iz izvješća navedenom u stavku 1. ovog članka prikazuje da Član Sudionik ima novčanu obvezu prema Agenciji, izvješće mora sadržavati i Poziv na broj koji se koristi kada Član plaća Agenciji.

Izvješće mora specificirati broj žiro-računa Agencije za Ugovornu namiru kako bi Član obavio uplatu na točan bankovni račun Agencije.

Izveščivanje Članova - Pojedinačna namira

Članak 110.

Agencija će dostaviti detaljno izvješće o Transakcijama za koje je primjenjena Pojedinačna namira. Izvješće mora sadržavati sve podatke vezane za Transakcije, kao i Poziv na broj koji Član Sudionik koji je kupac koristi kod plaćanja kupljenih Vrijednosnih papira. U ukupne novčane obveze Člana Sudionika koji je kupac uključuje se i iznos Pripadajućeg dijela kamata za dužničke vrijednosne papire s periodičnom isplatom kamata.

Izvješće mora specificirati broj žiro-računa Agencije za Pojedinačnu namiru kako bi Član Sudionik izvršio plaćanje na točan bankovni račun Agencije.

Izveščivanje Članova – Namira zamjenom vrijednosnih papira

Članak 111.

Agencija će dostaviti detaljno izvješće o Transakcijama za koje je primjenjena Namira zamjenom vrijednosnih papira. Izvješće mora sadržavati sve podatke vezane za Transakcije.

Obveza Člana na provjeru izvješća

Članak 112.

Član Sudionik je dužan provjeriti točnost i potpunost svih izvješća, te u roku propisanom Uputama obavijestiti Agenciju ako nije primio izvješće ili osporava točnost i potpunost izvješća.

Smatra se da je Član potvrdio točnost i potpunost izvješća ako ih ne ospori u roku od 24 sata od kad su mu izvješća učinjena dostupnim.

Potvrđivanje točnosti i potpunosti izvješća obvezuje Člana da ispuni obveze sadržane u izvješću, te se time odriče prava na prigovor glede prava i obveza utvrđenih u izvješću.

Raspoređivanje Transakcija na Vlasnike računa

Članak 113.

Kada je Član Sudionik kupac ili prodavatelj u Transakciji, dužan je odrediti kako će se količina vrijednosnih papira koju je kupio ili prodao rasporediti po Računima vrijednosnih papira njegovih stranaka u Depozitoriju.

Ako je Član Sudionik sklopio Transakciju za svoj vlastiti račun, mora dostaviti podatak o svom Računu vrijednosnih papira.

Član Sudionik mora rasporediti Transakcije po Računima vrijednosnih papira na način i u rokovima utvrđenim Uputama Agencije. Član Sudionik može rasporediti prodaju odnosno zamjenu Vrijednosnih papira na Računima vrijednosnih papira samo onih Vlasnika računa koji su registrirali Vlasničku poziciju sa Članom Sudionikom ili onih koji su prije Dana namire pisanim putem odobrili prijenos Vlasničke pozicije na Člana Sudionika.

Član Sudionik može rasporediti prodaju Vrijednosnih papira na način da je predbilježi, u kojem će slučaju količina Vrijednosnih papira na Računu vrijednosnih papira biti raspoređena na rezerviranu Vlasničku poziciju Računa vrijednosnih papira. Količina Vrijednosnih papira na Računu vrijednosnih papira koja je raspoređena na rezerviranu Vlasničku poziciju bit će zadržana na toj Vlasničkoj poziciji do namire Transakcije.

Član Sudionik obavezan je predbilježiti prodaju vrijednosnih papira za Prekograničnu transakciju isporuke vrijednosnih papira.

Izješćivanje Vlasnika računa

Članak 114.

Agencija mora izvijestiti Vlasnika računa ili Skrbničku banku koja djeluje za račun Vlasnika računa svaki put kada Član rasporedi cijelu ili dio Transakcije na Račun Vrijednosnih papira Vlasnika računa.

Agencija će također izvijestiti Vlasnika računa ili Skrbničku banku koja djeluje za račun Vlasnika računa o naknadnim promjenama ili poništenju rasporeda Transakcije na Račun vrijednosnih papira Vlasnika računa.

Registrirane Vlasničke pozicije

Članak 115.

Kako bi se ispunile obveze za namiru vezane za predaju vrijednosnih papira, s Članom mora biti registrirana Slobodna i potpuno otplaćena Vlasnička pozicija s Računa vrijednosnih papira Vlasnika računa na kojoj se nalazi ona količina vrijednosnih papira koju Član mora predati temeljem obveza iz namire.

Ako Vlasnik računa s Članom nije registrirao dovoljnu količinu slobodno prenosivih i potpuno otplaćenih vrijednosnih papira koja je potrebna da Član ispuni svoju obvezu predaje

vrijednosnih papira s Računa vrijednosnih papira Vlasnika računa, Član je dužan prije Dana namire popraviti tu situaciju.

Namira

Članak 116.

Namira je zamjena vrijednosnih papira za novčana sredstva, i zamjena vrijednosnih papira za druge vrijednosne papire sukladno uvjetima Transakcije i Uputi Središnje depozitarne agencije za korištenje Usluga prijeboja i namire.

Samo se Slobodne i potpuno otplaćene Vlasničke Pozicije mogu koristiti u svrhu namire.

U svrhu namire mogu se koristiti i Ugovorne pozicije.

Obveze između Člana i Vlasnika računa

Članak 117.

U svezi s postupkom prijeboja, Član Sudionik raspodjeljuje količinu Vrijednosnih papira ugovorenih Transakcijom na i/ili sa jednog ili više Vlasnika računa. Agencija ne snosi odgovornost za točnost, pravovremenost i potpunost postupka raspodjele između Člana i njegovih stranaka.

Novčana prava i obveze koja se odnose na prijeboj i namiru postoje između Člana Sudionika i njegovih stranaka. Agencija ne snosi odgovornost za točnost, pravovremenost i potpunost ispunjenja međusobnih novčanih obveza Člana i njegovih stranaka.

5.3. PRAVA I OBVEZE U POSTUPKU UGOVORNE NAMIRE

Agencija postaje drugom ugovornom stranom u Transakcijama

Članak 118.

U trenutku namire, Agencija postaje druga ugovorna strana u svim Transakcijama koje su primljene u postupak Ugovorne namire. Međusobna prava i obveze koje jedni prema drugima imaju Članovi kupci i Članovi prodavatelji iz Transakcija koje su sklopili, odvajaju se te Članovi kupci i Članovi prodavatelji nemaju više prava i obveze jedni prema drugima. Prava i obveze koja su postojala između Članova prelaze na Agenciju. Agencija obračunava prava i obveze koja se odnose na predaju Vrijednosnih papira i na novčana plaćanja koja uključuju i iznos Pripadajućeg dijela kamata, te utvrđuje konačna prava i obveze za namiru.

Obračun novčanih prava i obveza

Članak 119.

U postupku Ugovorne namire obračunavaju se za svakog Člana Sudionika sve Transakcije Ugovorne Namire s istim Danom namire kako bi se došlo do jedne ukupne novčane svote koju na Dan namire ili Član Sudionik plaća Agenciji ili Agencija plaća Članu Sudioniku. Ta

ukupna svota koja uključuje i Pripadajući dio kamata zamjenjuje sve pojedine tražbine i dugovanja koja su postojala između Članova Sudionika temeljem pojedinih Transakcija.

Obračun prava i obveza na predaju Vrijednosnih papira

Članak 120.

U postupku Ugovorne namire obračunavaju se za svakog Člana Sudionika sve Transakcije kupnje i prodaje istog Vrijednosnog papira kojima je isti Dan namire kako bi se došlo do ukupne količine tih Vrijednosnih papira koju je na Dan namire ili Član Sudionik dužan predati Agenciji ili Agencija dužna predati Članu Sudioniku. Ta ukupna količina Vrijednosnih papira koju Član Sudionik treba predati Agenciji ili koju treba primiti od Agencije zamjenjuje sve pojedinačne količine tog Vrijednosnog papira koje su temeljem svake pojedine Transakcije Članovi Sudionici trebali međusobno predati ili primiti.

Jamčenje Namire

Članak 121.

Ako Član Sudionik ispuni prema Agenciji obvezu predaje ukupne količine Vrijednosnih papira, Agencija će Članu Sudioniku na Dan namire obaviti plaćanje u ukupnoj svoti koju duguje tom Članu.

Ako sredstva za pokriće dnevnog izračuna stupnja rizičnosti članova te sredstva Jamstvenog fonda ili bankovne kreditne linije na Dan namire nisu dostatna za pokriće negativnog stanja na Računima Članova za novčane transakcije u Ugovornoj namiri, Agencija, sukladno članku 143. stavku 7. Pravila, jamči namiru onim Članovima koji imaju potražnu poziciju na Računima Članova u Ugovornoj namiri, proporcionalno, do visine raspoloživih sredstava.

Ako svi Članovi Sudionici ispune prema Agenciji obvezu predaje ukupne količine Vrijednosnih papira koje duguju, Agencija će svakom Članu Sudioniku na Dan namire predati ukupne količine Vrijednosnih papira koje potražuje od Agencije.

Ako pojedini Članovi Sudionici ne ispune obvezu predaje ukupne količine Vrijednosnih papira Agenciji, a nedostajuće količine nisu pribavljene niti u postupku Pokrića vrijednosnim papirima sa računa Člana Sudionika i Automatskog zajma vrijednosnih papira, Agencija će na Dan namire pojedinim Članovima Sudionicima predati Ugovorne pozicije.

Članak 122.

Raspodjela slobodnih i potpuno otplaćenih Vlasničkih pozicija, te Ugovornih pozicija na pojedine Članove Sudionike utvrđivat će se temeljem liste prioriteta koju dnevno izrađuje sustav Agencije.

Prioritet za isporuku slobodnih i potpuno otplaćenih Vlasničkih pozicija imaju:

1. povrati automatskih zajmova Vrijednosnih papira i ugovori o reotkupu Vrijednosnih papira;
2. transakcije koje prema redosljedu nastanka predstavljaju stariji dug Agencije za isporuku slobodnih i potpuno otplaćenih Vlasničkih pozicija;
3. ostale transakcije Članova Sudionika.

Ako slobodne i potpuno otplaćene Vlasničke pozicije nisu dostatne za podmirivanje svih potraživanja unutar pojedinog reda prioriteta, raspodjela će se izvršiti proporcionalno do

ukupne količine raspoloživih slobodnih i potpuno otplaćenih Vlasničkih pozicija, a razlika proporcionalnom isporukom Ugovornih pozicija.

Članak 123.

Temeljem isporučene Ugovorne pozicije, Član Sudionik od Agencije potražuje Vrijednosni papir kao slobodnu i potpuno otplaćenu Vlasničku poziciju.

Ako Član Sudionik ili njegova stranka na dan kada se utvrđuju ovlaštenja koja proizlaze iz Korporativne akcije, ima Ugovornu poziciju temeljem koje od Agencije potražuje vrijednosni papir Izdavatelja koji provodi Korporativnu akciju, tada taj Član Sudionik od Agencije potražuje i:

- izmaklu dividendu u novcu ili u Vrijednosnim papirima,
- dodatnu količinu dionica zbog podjele prilikom preraspodjele temeljnog kapitala,
- pravo na zamjenu dionica zbog spajanja dionica, pripajanja ili spajanja izdavatelja,
- izmaklu kamatu i glavnici iz obveznica.

Sve obveze iz stavka 2. ovog članka, Agencija je ovlaštena potraživati od Člana Sudionika koji na Dan namire nije ispunio obvezu predaje Vrijednosnih papira Agenciji.

Vrijeme zamjene prava i obveza – trenutak Namire

Članak 124.

Pojedinačna prava i obveze iz svake pojedine Transakcije koja glase na plaćanje novca i predaju Vrijednosnih papira, zamjenjuju se pravima i obvezama Agencije temeljem članka 118. ovih Pravila u trenutku Namire koji je utvrđen kao početak radnog dana Agencija na Dan namire.

Prije obavljanja Namire na Dan namire iz stavka 1. ovog članka, prava i obveze između Članova Sudionika iz svake pojedine Transakcije ne prestaju i u slučaju kada je Transakcija uključena u Ugovornu namiru.

Izješćivanje o konačnim rezultatima Ugovorne namire

Članak 125.

Agencija će na Dan namire dostaviti Članovima Sudionicima niz vezanih izvješća o konačnom izvršavanju ukupnih prava i obveza za namiru koje glase na Vrijednosne papire i novac, a koja su izračunata u postupku Ugovorne namire.

Neispunjenje novčanih obveza prema Agenciji

Članak 126.

Član Sudionik koji ne ispuni svoje novčane obveze koje ima prema Agenciji imat će negativno stanje na Računu za novčane transakcije u Ugovornoj Namiri, koje predstavlja dugovanje Člana prema Agenciji.

Ako Član ima negativno stanje na Računu za novčane transakcije u Ugovornoj namiri, sustav Ugovorne namire će sukladno uputama za prisilnu prodaju automatski prenijeti sve Vrijednosne papire koji su predani Članu na njegov obračunski račun za Ugovornu namiru, na račun za prisilnu prodaju (sell-out), kao osiguranje za to negativno stanje.

Članak 127.

Agencija ima pravo odmah ponuditi na prodaju neke ili sve Vrijednosne papire s Članovog računa za prisilnu prodaju kako bi pokrila svotu negativnog stanja.

Sredstva pribavljena postupkom prisilne prodaje koriste se za pokriće negativnog stanja na Računu Člana Sudionika za novčane transakcije u Ugovornoj Namiri.

Sredstva pribavljena postupkom prisilne prodaje koja premašuju svotu negativnog stanja čine pozitivno stanje na Članovom Računu za novčane transakcije u Ugovornoj Namiri, i kao takva pripadaju Članu Sudioniku.

Članak 128.

Član koji ima negativno stanje nema pravo sudjelovati u postupku prisilne prodaje Vrijednosnih papira s Članovog računa za prisilnu prodaju.

Članak 129.

Kada nakon pokrića negativnog stanja preostanu Vrijednosni papiri na Članovom računu za prisilnu prodaju, te Vrijednosne papire Agencija će odmah vratiti na obračunski račun Člana za Ugovornu namiru.

Članak 130.

Agencija ima pravo naplatiti kazne i troškove vezane za pokrivanje negativnog stanja na Članovom Računu novčanih transakcija u Ugovornoj namiri koje se provodi putem prisilne prodaje vrijednosnih papira.

Članak 131.

Pobliže odredbe o postupku i rokovima za obavljanje prisilne prodaje nalaze se u Uputama o postupcima Agencije za prisilnu kupnju (buy-in) i prisilnu prodaju (sell-out) putem telefaksa.

Neispunjenje obveze predaje Vrijednosnih papira Agenciji

Članak 132.

Član Sudionik koji ne ispuni svoju obvezu predaje Vrijednosnih papira Agenciji, imat će jednu ili više dugovnih pozicija za Vrijednosne papire na obračunskom računu za Ugovornu namiru.

Za svaku dugovnu poziciju na obračunskom računu Člana za Ugovornu namiru, Agencija izračunava svotu osiguranja za visinu rizika. Svota osiguranja za visinu rizika temelji se na trenutnoj tržišnoj cijeni, čimbenicima koji utječu na promjenjivost Tržišta i cijene Vrijednosnog papira, a koje određuje Agencija, te u vremenskom razdoblju koje će vjerojatno biti potrebno za pokriće dugovne pozicije.

Ukupna svota osiguranja za visinu rizika za sve dugovne pozicije koje postoje na obračunskom računu Člana za Ugovornu namiru mora se držati na računu Člana za prisilnu kupnju.

Ako se svota novčanih sredstava na računu Člana za prisilnu kupnju razlikuje od svote koja na tom računu mora biti, Agencija će razliku tih svota prikupiti (ili vratiti) putem Računa Člana za novčane transakcije u Ugovornoj namiri.

Članak 133.

Agencija dnevno automatski naplaćuje kaznu u postotku od svote osiguranja za visinu rizika koja se drži zbog dugovnih pozicija. Navedeni postotak naveden je u Cjeniku.

Članak 134.

Ako dugovna pozicija postoji i nakon dva uredovna dana od dana kada je nastala, Agencija, kako bi pokrila dugovnu poziciju, pokreće postupak prisilne kupnje (buy-in) sukladno Uputama o postupcima Agencije za prisilnu kupnju i prisilnu prodaju.

Član Sudionik radi kojega je pokrenut postupak prisilne kupnje obvezan je platiti Vrijednosne papire kupljene u postupku prisilne kupnje. Sredstva koja Agencija drži na računu Člana Sudionika za prisilnu kupnju kao osiguranje za dugovne pozicije, uključujući sredstva koja Agencija drži iz Transakcije temeljem koje je došlo do dugovne pozicije, bit će oslobođena radi prijeboja sa svotom koju Član Sudionik mora platiti. Ako je cijena kupljenih Vrijednosnih papira viša od svote koja se nalazi na računu Člana Sudionika za prisilnu kupnju, Član mora platiti razliku. Ako je cijena kupljenih Vrijednosnih papira manja od svote koja se nalazi na računu Člana Sudionika za prisilnu kupnju, Agencija će Članu vratiti razliku.

Tražbine s naslova dividende, glavnice i kamata

Članak 135.

Ako Član na dan kada se utvrđuju ovlaštenja koja proizlaze iz Korporativne akcije ima dugovnu poziciju u Vrijednosnim papirima Izdavatelja koji provodi Korporativnu akciju, dugovanje Člana povećat će se za ono ovlaštenje koje je odredio Izdavatelj. Dugovanje ima oblik tražbine s naslova dividende, koja se može isplaćivati u novcu ili u Vrijednosnim papirima, te glavnice, kamate i druge tražbine iz članka 123. ovih Pravila, a Član ga je dužan podmiriti sukladno Uputi Središnje depozitarne agencije za korištenje Usluga prijeboja i namire.

Jamstveni fond

Članak 136.

Kao što je navedeno u članku 121., u trenutku Namire u sustavu Ugovorne Namire, Agencija jamči predaju Vrijednosnih papira i plaćanje novčanih sredstava onim Članovima koji su ispunili svoje obveze za namiru.

Kako bi mogla jamčiti Namiru Članovima Sudionicima, Agencija mora imati dovoljno sredstava da ispunji sve obveze za namiru koje nisu ispunili drugi Članovi Sudionici.

Agencija će osnovati Jamstveni fond kako bi osigurala potrebna sredstva za ispunjenje neispunjenih obveza za namiru, bilo da je riječ o privremenom ili trajnom neispunjenju.

Članak 137.

Svi Članovi Sudionici koji trguju Prihvaćenim vrijednosnim papirima moraju dati doprinos u Jamstveni fond. Svotu doprinosa u Jamstveni fond Agencija izračunava koristeći formulu, koja je dostupna na zahtjev.

Minimalni doprinos svakog Člana Sudionika u Jamstveni fond utvrđuje se Uputama Agencije.

Kada jedan Član Sudionik jamči za drugog, Član Sudionik koji jamči mora uplatiti u Jamstveni fond ukupnu svotu doprinosa koja je izračunata za oba Člana Sudionika.

Članak 138.

Agencija svaka tri mjeseca izračunava visinu doprinosa Člana u Jamstveni fond.

Agencija ima pravo promijeniti formulu za izračun doprinosa u Jamstveni fond. Bilo kakva promjena formule dostavlja se svim Članovima Sudionicima 15 dana prije primjene nove formule. Članovi Sudionici imaju pravo na detaljno objašnjenje Agencije o promjenama u formuli.

Članak 139.

Agencija će dnevno nadzirati stupanj rizičnosti svih Članova Sudionika koristeći modificiranu verziju metodologije koja se koristi za izračun doprinosa Članova u Jamstveni fond.

U dnevni izračun stupnja rizičnosti Člana Sudionika ne ulaze one transakcije za koje je obavljen postupak predbilježbe prodaje vrijednosnih papira.

Za pokriće dnevnog stupnja rizičnosti Člana Agencija zadužuje obračunski novčani račun Člana u Ugovornoj namiri.

Članak 140.

Doprinos Člana u Jamstveni fond utvrđuje se sukladno Uputama o metodologiji upravljanja rizikom i izračunavanja doprinosa Članova u Jamstveni fond temeljem izračuna pretpostavljene gornje granice namire.

Kada dnevni izračun pretpostavljene gornje granice namire Člana iznosi 120% i više posto njegovog doprinosa u Jamstveni fond Agencija će od Člana službeno zatražiti dodatni doprinos u Jamstveni fond koji ne može iznositi manje od 5000,00 kuna. Član mora u roku od 3 dana uplatiti dio dodatnog doprinosa u gotovini, a u roku od 10 dana dostaviti neopozivu bankarsku garanciju, tako da dodatni doprinos Člana zajedno s trenutnim doprinosom pokriva dnevni izračun pretpostavljene gornje granice namire.

Ako Član ne izvrši uplatu sukladno prethodnom stavku Agencija neće dozvoliti nastajanje dodatnog rizika, te Član neće moći koristiti Usluge prijetoja i namire.

Članak 141.

Najmanje 10% od izračunate svote doprinosa Člana u Jamstveni fond plaćat će se u gotovini, a ostatak u obliku neopozive bankarske garancije koju je izdala u korist Agencije odobrena Banka za namiru ili u drugim oblicima osiguranja odobrenih od stane Agencije. Ovaj omjer gotovine i izračunate svote doprinosa Člana u Jamstveni fond mora se stalno

održavati. Zbroj doprinosa Člana u gotovini i neopozivoj bankarskoj garanciji ne smije biti manji od izračunate svote doprinosa Člana u Jamstveni fond. Član mora osigurati da se bankarska garancija obnovi najmanje 30 dana prije isteka.

Ako iz bilo kojeg razloga Agencija nema odobrenu kreditnu liniju Član je u obvezi izračunatu svotu doprinosa u Jamstveni fond uplatiti u gotovini.

Članak 142.

Kamate na novčani dio Jamstvenog fonda umanjene za troškove vezane uz kreditnu liniju koja je opisana u članku 143., Agencija će kvartalno zadržati kao dodatne doprinose u Jamstveni fond.

Bankovna kreditna linija

Članak 143.

Agencija će koristiti Jamstveni Fond kao osiguranje za pribavljanje bankovne kreditne linije.

Vrijednosne papire zadržane radi namire transakcija na Računu Člana za prisilnu prodaju (sell-out) Agencija može upotrijebiti kao dodatno osiguranje za pokriće bankovne kreditne linije.

Kreditna linija koristit će se samo za pokriće negativnog stanja na Računu Člana za novčane transakcije u Ugovornoj namiri do visine iznosa za namiru transakcija.

Ako zbog bilo kojeg razloga Agencija nema odobrenu kreditnu liniju ili ako odredi da je povoljnije za pokriće negativnog stanja koristiti sredstva iz Jamstvenog fonda, za to je ovlaštena.

Jamstveni fond, kreditnu liniju i sredstva za pokriće dnevnog stupnja rizičnosti Članova, Agencija ne može koristiti u bilo koje druge svrhe osim za pokrivanje negativnog stanja koje nastane radi namire transakcija na Računima Članova za novčane transakcije u Ugovornoj namiri.

Prije korištenja sredstava kreditne linije ili Jamstvenog fonda za pokriće negativnog stanja koje nastane radi namire transakcija na Računima Članova za novčane transakcije u Ugovornoj namiri, Agencija je ovlaštena koristiti sredstva za pokriće dnevnog stupnja rizičnosti članova.

U slučaju da sredstva za pokriće dnevnog stupnja rizičnosti članova te sredstva Jamstvenog fonda ili bankovne kreditne linije nisu dostatna za pokriće negativnog stanja na Računu Člana za novčane transakcije u Ugovornoj namiri, Agencija je ovlaštena raspoloživa sredstva proporcionalno rasporediti onim članovima koji imaju potražnu poziciju na Računima Članova za novčane transakcije u Ugovornoj namiri. Novčana sredstva koja Agencija nije doznabila predstavljaju dugovanja Agencije prema Članovima sve dok dugovanja ne budu namirena i namira dugovanja Agencije prema Članovima po tom osnovu obavlja se nakon povrata sredstava kreditne linije ili Jamstvenog fonda.

Članak 144.

Ako Član ne može pokriti negativno stanje odmah po završetku postupaka prisilne kupnje i prisilne prodaje koje pokreće Agencija sukladno Uputama, za otplatu sredstava iz kreditne

linije upotrijebit će se Jamstveni fond. Potrebna sredstva povlačit će se iz Jamstvenog fonda sljedećim redoslijedom sve dok se ne vrate sredstva iz kreditne linije

- gotovinska sredstva Člana koji ima negativno stanje i naplata po bankarskoj garanciji Člana ili drugim oblicima osiguranja koje je odobrila Agencija;
- preostala svota potrebna za pokriće raspodijelit će se po ostalim Članovima koji su uplatili doprinose i to razmjerno njihovim trenutnim doprinosima u Jamstveni fond, te će se svi ti Članovi pozvati da bez odgode uplate u gotovini onu svotu koja je raspodijeljena na njih.

Članak 145.

U slučaju da Član u roku od tri dana ne uplati svotu koja je raspodijeljena na njega, u svrhu naplate navedene svote koristit će se Članovo novčano osiguranje i bankarske garancije i to do naplate potrebne svote. Članov doprinos u Jamstveni fond odgovarajuće će se smanjiti kako bi odrazio radnje koje je poduzela Agencija.

5.4. PRAVA I OBVEZE U POSTUPKU POJEDINAČNE NAMIRE

Članak 146.

Agencija pruža Članovima Sudionicima usluge Pojedinačne namire za Trgovanja na tržištu.

Članak 147.

Član Sudionik koji kupuje Vrijednosne papire putem Transakcije na koju se primjenjuje Pojedinačna namira, mora Agenciji platiti svotu novčane obveze do Dana namire.

Članak 148.

Član Sudionik koji prodaje Vrijednosne papire putem Transakcije na koju se primjenjuje Pojedinačna namira, mora osigurati da su na Dan namire Vrijednosni papiri registrirani s Članom na Računu vrijednosnih papira Vlasnika računa kome je Član alocirao Transakciju.

Članak 149.

Agencija će na Dan namire s Računa vrijednosnih papira kojeg je odredio Član prodavatelj prenijeti na Račun vrijednosnih papira kojeg je odredio Član kupac onu količinu Vrijednosnih papira koja je ugovorena Transakcijom, ako je na određenom Računu vrijednosnih papira odgovarajuća količina Vrijednosnih papira bila registrirana s Članom prodavateljem i ako je Agencija primila uplatu od Člana kupca.

Ako su na Dan namire ispunjeni uvjeti za prijenos Vrijednosnih papira s Računa Vrijednosnih Papira prodavatelja na Račun Vrijednosnih papira kupca, Agencija će prenijeti novčana sredstva s Računa za novčane transakcije u Pojedinačnoj namiri Člana kupca na Račun za novčane transakcije u Pojedinačnoj namiri Člana prodavatelja, te s tog računa obaviti uplatu Članu prodavatelju putem platnog sustava.

Agencija će nastojati namiriti Transakcije na Dan namire koji je određen Transakcijom. Međutim, ako uvjeti za namiru nisu ispunjeni na Dan namire, Transakcija će biti namirena na onaj dan kada se uvjeti ispune.

Agencija će otkazati prije Namire Transakciju koja se namiruje u postupku Pojedinačne namire na pisani zahtjev Članova Sudionika koji su sklopili Transakciju.

Agencije ne nudi bilo koji oblik jamstva za Pojedinačnu namiru.

Članak 150.

Član je odgovoran za zakašnjenje ili neispunjenje obveza iz namire.

5.5. PRAVA I OBVEZE U POSTUPKU NAMIRE ZAMJENOM VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Članak 151.

Agencija pruža Članovima Sudionicima usluge Namire zamjenom vrijednosnih papira za Transakcije sklopljene na Tržištu.

Članak 152.

Član Sudionik Transakcije na koju se primjenjuje Namira zamjenom vrijednosnih papira mora osigurati da su na dan namire potrebna količina i vrsta vrijednosnih papira registrirani s Članom na Računu vrijednosnih papira Vlasnika računa kome je Član alocirao Transakciju.

Članak 153.

Ako su ispunjeni uvjeti iz članka 152. Pravila, Agencija će na dan namire izvršiti zamjenu ugovorene količine vrijednosnih papira između Računa vrijednosnih papira koje su odredili Članovi.

Agencija će nastojati namiriti transakcije na Dan namire koji je određen Transakcijom. Međutim ako uvjeti za namiru nisu ispunjeni na Dan namire, Transakcija će biti namirena na onaj dan kada se uvjeti ispune.

Agencija će otkazati prije Namire Transakciju koja se namiruje u postupku Namire zamjenom vrijednosnih papira na pisani zahtjev Članova Sudionika koji su sklopili Transakciju. O svakom otkazu Transakcije Agencija će u roku od jednog dana pisanim putem obavijestiti Komisiju za vrijednosne papire Republike Hrvatske.

Agencija ne nudi bilo koji oblik jamstva za Namiru zamjenom vrijednosnih papira.

Članak 154.

Član je odgovoran za zakašnjenje ili neispunjenje obveza iz namire.

6. IZMJENE I DOPUNE PRAVILA

Članak 155.

Izmjene i dopune Pravila donosi Uprava Agencije.

Članak 156.

Prijedlog izmjena i dopuna Pravila kojima se bitno utječe na prava i obveze Članova, Agencija će s obrazloženjem dostaviti svim Članovima 14 dana prije usvajanja predloženih izmjena i dopuna.

Pri donošenju izmjena i dopuna, Uprava će, ako je moguće, prihvatiti primjedbe i prijedloge Članova, te se očitovati o razlozima zbog kojih pojedine primjedbe i prijedlozi nisu uvaženi.

Članak 157.

Izmjene i dopune Pravila stupaju na snagu u roku od osmog dana od dana objave rješenja Komisije kojom se izmjene i dopune odobravaju. Agencija će kroz sustav dostaviti Članovima obavijest o tome.

Članak 158.

Članovi Usluge prijeboja i namire imaju pravo istupiti iz Članstva u roku od osam dana od dana objave rješenja Komisije kojom se izmjene i dopune Pravila odobravaju.

Članak 159.

Ako ovim Pravilima nije drukčije određeno, sve obavijesti Agencije Članovima mogu biti usmene ili pisane, predane osobno ili putem pošte, elektronskim putem, brzojavom, telefonom ili telefaksom ili prijenosom podataka putem računala. Smatra se da su obavijesti dane u trenutku kada su primljene. U slučaju obavijesti putem pošte na onu adresu koju je Član posljednje naveo kao svoju adresu, smatra se da je Član primio obavijest u roku od dva Uredovna dana Agencije od dana predaje pošti. U slučaju osobne predaje na adresi Člana, obavijest se smatra primljenom u trenutku dostave. U slučaju obavijesti Agencije Članu elektronskim putem, brzojavom, telefonom, telefaksom, odnosno kod druge neposredne komunikacije, smatra se da je Član odmah primio obavijesti.

Osim ako je drugačije određeno ovim Pravilima, sve obavijesti Članova Agenciji moraju biti u pisanom obliku, te dostavljene osobno ili putem pošte, ili putem telefaksa na dolje navedenu adresu i broj telefaksa (ili na drugu adresu ili broj o kojima će Agencija s vremena na vrijeme obavijestiti Članove):

Središnja Depozitarna Agencija d.d.
Ksaver 200
p.p. 409
10002 Zagreb
Hrvatska

telefon: 385-1-460-7330
telefaks: 385-1-467-7696

Obavijesti Članova Agenciji smatrat će se da su dane u trenutku kada ih je Agencija primila.

Članak 160.

Agencija se može odreći primjene bilo koje odredbe Pravila ako je u to interesu učinkovitog djelovanja Agencije i Člana odnosno ako se na taj način ne uskraćuje Članu neko pravo utvrđeno ovim Pravilima. O svakom postupanju prema ovom članku, Agencija će obavijestiti Komisiju za vrijednosne papire.

Članak 161.

Godišnja financijska izvješća Agencije revidirat će neovisna revizorska tvrtka koju Agencija izabere na svojoj godišnjoj Glavnoj skupštini. Revizija će se obavljati sukladno opće prihvaćenim revizorskim standardima.

Istraživanje i procjena sustava unutarnjih računovodstvenih kontrola koje se odnose na pozicije vrijednosnih papira i s njima povezana novčana stanja obaviti će neovisna revizorska tvrtka jednom godišnje.

U roku od 60 dana po završetku svake poslovne godine, Agencija će osigurati svakom Članu godišnje financijsko izvješće Agencije koje je revidirao neovisni revizor. U roku od 30 dana od završetka svakog tromjesečja Agencija će na zahtjev svakom Članu osigurati nerevidirano tromjesečno financijsko izvješće Agencije.

7. ZAKLJUČNE ODREDBE

Članak 162.

Ova Pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objave rješenja Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske kojim se ista odobravaju.

Danom stupanja na snagu ovih Pravila, prestaju važiti Pravila od 19. prosinca 2003. godine.

UPRAVA

Broj: U-168/04-3/NK

Zagreb, 9. kolovoza 2004.

PREDSJEDNICA UPRAVE

Vesna Živković, dipl. oec.